

בית המשפט המחוזי

בתל אביב - יפו

פר"ק 1165-09-16

בקשה מס' 72

בפני כב' השופטת א. לוי-עבודי

המבקשת

לובי 99 (חל"צ), ח.פ. 515294171
באמצעות ב"כ עוה"ד זחר אלטמן-רפאל
ואו נועה זלצמן רגב ואו לינור דויטש
רחוב מנחם בגין 65, תל-אביב
טלפון: 073-3745399; פקס: 077-3183460

המבקשת להצטרף להליך

בעניין:

פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983

"הפקודה"

ובעניין:

יוסף בנקל, עו"ד, נאמן לנכסי החייב
מר אליעזר פישמן ת.ז. 030302657, בפש"ר 16-08-3642
ע"י משרד שבלת ושות'
רחוב ברקוביץ' 4, מגדל המוזיאון, תל-אביב
טלפון: 03-7778333; פקס: 03-7778444

"הנאמן"

ובעניין:

בנק הפועלים בע"מ, ח.צ. 52-000011-8
ע"י משרד גורניצקי ושות', עורכי דין
שדרות רוטשילד 45, תל אביב 65784
טלפון: 03-7109191; פקס: 03-5606555

"הבנק"

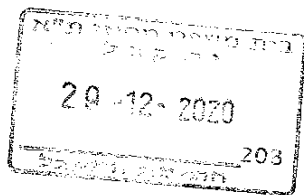
ובעניין:

עורכי הדין פנחס רובין וירון אלכאוי, בתפקידם ככונסי נכסים
ע"י משרד גורניצקי ושות', עורכי דין
שדרות רוטשילד 45, תל אביב 65784
טלפון: 03-7109191; פקס: 03-5606555

"כונסי הנכסים"

ובעניין:

דוד ליבר, ת.ז. 1644321
אתי יודקובסקי ליבר, ת.ז. 055878433
לאה יודקובסקי, ת.ז. 002777142
ע"י ב"כ עוה"ד עפר פירט ואו ליאור דגן ואו לירון ליברמן
ממשרד פירט, וילנסקי, מזרחי, כנעני - עורכי דין
מרכז עזריאלי 1 (מגדל עגול, קומה 41), תל אביב 6701101
טלפון: 03-6070800; פקס: 03-6097797

"בעלי מניות המיעוט"

ובעניין:

כונס הנכסים הרשמי - מחוז תל אביב
באמצעות עו"ד רותי מזרחי
רח' השלושה 2, תל אביב
טלפון: 03-6899695; פקס: 02-6462502

"הכונס הרשמי"

בקשה דחופה מטעם ארגון לובי 99 להצטרף להליך
בידיד בית המשפט

המבקשת, לובי 99 בע"מ (חל"צ) (להלן - "המבקשת"), מתכבדת לפנות לבית המשפט הנכבד, ולבקש
ממנו לצרפה להליך שבכותרת במעמד "ידיד בית המשפט", לעניין בקשת כונסי הנכסים על המניות
המשועבדות בידיעות אחרונות בע"מ (להלן בהתאמה: "המניות המשועבדות"; "ידיעות אחרונות")

לטובת בנק הפועלים בע"מ (להלן: "בנק הפועלים"; "הבנק"), לבצע עסקת מכירת המניות בתמורה לסך של 171 מיליון ₪ הכולל, לדברי הכונסים, "הנחת קורונה".

ככל שבית המשפט הנכבד יחליט לצרף את המבקשת להליך במעמד של "ידיד בית המשפט", תבקש המבקשת, לשטוח טענותיה באשר לחשש לפגיעה באינטרס הציבורי בשל מחיר העסקה, משמעות הרכישה העצמית בידי ידיעות אחרונות, והחשש לקיומם של מניעים זרים לאור התנהלותם התמוהה של הכונסים ובנק הפועלים במהלכים למציאת קונה למניות אלו, ובייחוד לאור המידע שהתברר לאחרונה. עוד תטען המבקשת כי יש לבטל את סעיף הוויתור העומד בניגוד לתקנת הציבור.

בנוסף תבקש המבקשת כי טרם קבלת הכרעה בסוגיה, ועל מנת להגן על האינטרס הציבורי במובנו הרחב, יורה בית המשפט על קבלת עמדתם של נגיד בנק ישראל, המפקח על הבנקים והיועץ המשפטי לממשלה אודות העסקה למכירת המניות המשועבדות, לאור סימני השאלה הכבדים העולים מהעסקה ומתנהלות הבנק וכונסי הנכסים בנוגע אליה, ובפרט בכל הנוגע לחוסר השקיפות של כונסי הנכסים, לכאורה, ביחס להצעות שהוגשו אליהם לרכישת המניות המשועבדות, ולאור הפגיעה של עסקה זו באינטרס הציבורי, והכל כמפורט להלן.

לאור הפגיעה באינטרס הציבורי, תצטרף המבקשת לבקשתו של הנאמן להורות על דחיית העסקה המבוקשת, על מנת לקיים הליך פומבי של הזמנה להגיש הצעות לרכישת המניות המשועבדות וביצוע התמחרות בין ההצעות שיוגשו.

ואלו נימוקי הבקשה:

א. פתח דבר

1. עסקת המכר המונחת לפתחו של בית המשפט הנכבד בהליך זה, אין עניינה אך ורק עסקה כלכלית בין שני גופים עסקיים, וגם לא עסקה רגילה למימוש נכסים משועבדים. **מדובר בעסקה שהינה בעלת השפעה משמעותית ורחבת היקף על עיצוב הדמוקרטיה הישראלית**, ועל מיצוב כלי התקשורת בה ככלי תקשורת עצמאיים, נטולי אינטרסים זרים, המחויבים לסיקור אמת והמהווים צינור למימוש זכויות דמוקרטיות של אזרחי מדינת ישראל, כזכות הציבור לדעת וחופש הביטוי.
2. מדובר בעסקה למכירת 34% ממניות ידיעות אחרונות שבידי בנק הפועלים – לתאגיד ידיעות אחרונות בשליטת מר ארנון (נוני) מוזס [להלן- "מר מוזס"] במחיר של 171 מיליון ₪. המניות שועבדו לבנק הפועלים על ידי פושט הרגל אליעזר פישמן, כבטוחה בלעדית להלוואה על סך של כ-1.15 מיליארד ש"ח שקיבל מהבנק לפני **כעשרים שנה**. עסקה זו, איננה עומדת לבדה.
3. מדובר בעסקה המהווה חלק ממערכת יחסים ארוכת שנים בין בנק הפועלים לבין ידיעות אחרונות, מערכת יחסים בעייתית ביותר בין הבנק הגדול במדינה לבין קבוצת תקשורת גדולה ומשפיעה, שבראשה עומד אדם המואשם בפלילים, כאשר כתב האישום התלוי ועומד נגדו, עניינו הצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת שבבעלותו, על מנת להרוויח מכך רווח כלכלי.
4. אתמול נפל דבר בכל הנוגע לעסקה זו למכירת המניות המשועבדות לידיעות אחרונות בהליך של רכישה עצמית. באופן מפתיע אתמול נודע כי היו, וכי ועדיין יש, מתעניינים נוספים ברכישת מניות אלו, בניגוד לתמונה שהצטיירה על ידי כונסי הנכסים מטעם הבנק, עוה"ד פיני רובין ועוה"ד ירון אלקאוי, לפיה נעשו ניסיונות שלא צלחו למכור מניות אלו לאחרים, אך ללא הועיל.

5. המידע החדש, מעלה סימני שאלה כבדים ביותר בדבר השיקולים של בנק הפועלים, העומדים בבסיס העסקה, ובדבר התנהלות כונסי הנכסים מטעם בנק הפועלים בכל הנוגע למכירת המניות, שעל פניו, לא פעלו למיקסוס מחיר מכירת המניות עבור בעלי המניות בבנק. למעשה, עולים חששות ממשיים בדבר קיומם של שיקולים זרים בנוגע לביצוע העסקה, המחייבים בחינה. חששות אלו מתחזקים מקריאת סעיפי הסכם המכר ובעיקר לאור סעיף הוויתור לו הסכימו בנק הפועלים, וכונסי הנכסים מטעמו.
6. סימני שאלה אלו, מחייבים, לעמדתה של המבקשת, גם את בחינת ההיבטים הציבוריים הנוגעים לעסקה זו מאחר ועסקינן בעסקה שבין בנק מהגדולים במדינה לבין קבוצת תקשורת שבעלותה עיתון ואתר חדשות משמעותיים ביותר במדינה. ליחסים שבין צדדים אלו, יש היבטים נוספים שמן הראוי לתת עליהם את הדעת על מנת למנוע פגיעה באינטרס הציבורי העומד ביסוד קיומה של עיתונות חופשית ובלתי תלויה.
7. לעמדת המבקשת, מצב הדברים בהתנהלות הבנק וכונסי הנכסים מטעמו, כפי שהתבררו רק אתמול, על סימני השאלה המרחפים מעל העסקה ומשמעותה, מחייבים את התייצבותם ושמיעת עמדתם של נגיד בנק ישראל, המפקח על הבנקים והיועץ המשפטי לממשלה, האמונים על תקינות התנהלות הבנקים ועל השמירה על האינטרס הציבורי. עמדתם נדרשת בסוגייה שלפנינו, שלה השלכות ציבוריות רחבות היקף, ובייחוד לאור התנהלות כונסי הנכסים מטעם בנק הפועלים, כפי שהצטיירה מבקשת הנאמן לנכסי החייב, עוה"ד בנקל, אשר הוגשה ביום 28.12.2020.
8. נוסף עוד, כי המפקח על הבנקים, אליו פנינו בעניין, ציין כי בעסקה זו יש היבטים ציבוריים שיש לשקול.
9. המבקשת פועלת מזה שנים במישור הציבורי בכל הנוגע למערכת היחסים הבעייתית המתנהלת בין בנק הפועלים לקבוצת ידיעות אחרונות ומר מוזס, ואף פעלה בנוגע לעסקה הנבחנת כעת. לפיכך, נוכח תרומתה הפוטנציאלית של המבקשת להליך המתנהל בפני כבי בית המשפט, כגוף בלתי תלוי שמייצג אך ורק את האינטרס הציבורי, כפי שיפורט בהרחבה להלן, וכגורם שפעל ספציפית בעסקה זו מול הרגולטורים בעניין, מתבקש בית המשפט הנכבד להזיז את צירופה של המבקשת במעמד יחיד בית המשפט להליך שבכותרת.
10. יודגש, כי המבקשת מגישה בקשה זו רק כעת, מאחר ורק אתמול נודע לה כי למעשה, ובניגוד למערכת העובדתית אשר הוצגה על ידי כונסי הנכסים בעבר, קיימים מתעניינים נוספים לרכישת המניות המשועבדות. חוסר היענותם של הכונסים לפניות מתעניינים כפי שנטען אתמול, והמהירות בה הם מבקשים לאשר את העסקה, מעוררים סימני שאלה כבדים בדבר התנהלות הבנק וכונסי הנכסים, המחייבת את בחינת העסקה בהירות ובביקורתיות, ובין היתר, תוך שמיעת עמדתם של נגיד בנק ישראל, המפקח על הבנקים והיועץ המשפטי לממשלה.
11. בנוסף, תציין המבקשת כי בעסקה כה חשובה בעלת היבטים ציבוריים משמעותיים, לא סביר כי לוח הזמנים יקבע לפי האינטרס של ידיעות אחרונות.
12. ככל שתתקבל הבקשה, ונוכת סדי הזמנים הקצרים, מצורפים בהמשך בקשה זו, הנימוקים להתנגדותה של המבקשת לעסקת המכר הנוכחית.
- ב. ההלכה בנוגע לצירוף "יחיד בית המשפט"**
13. הלכה היא כי על הערכאה השיפוטית הדנה בסכסוך ליתן דעתה גם להיבטים כוללניים יותר החורגים מגדרי הסכסוך אשר מונח בפניה. לשם כך ניתנה בידי בית המשפט הסמכות לצרף להליך צדדים נוספים, בין אם מיוזמתו, בין אם לבקשת הצדדים, ובין אם לבקשת צד שלישי המבקש להצטרף

להליך – וזאת על מנת שיוכל בית המשפט להכריע באופן יעיל ושלם בסוגיות המשפטיות העומדות להכרעה בפניו.

14. מתוך כך, קם מוסד ידיד בית המשפט, אשר נועד לתרום לבית המשפט בבחינת סוגיה משפטית מורכבת, באמצעות הצגת גווניה השונים, על ידי מי שאינו צד ישיר לסכסוך הנדון. ידיד בית המשפט מהווה מעין צד נוסף להליך, שאינו דווקא ניטרלי ואובייקטיבי, אלא מייצג – מתוקף תפקידו או עיסוקו – אינטרס או מומחיות, שמן הראוי שישמעו בפני בית המשפט בסכסוך ספציפי:

"בצד הכלל העקרוני לפיו בפני בית המשפט מצויים בעלי הדין הנוגעים בסכסוך הספציפי [...] מצווה בית המשפט הדין בסכסוך ליתן דעתו – במקרים המתאימים לכך – גם להיבטים כוללניים יותר של הסכסוך שבפניו. מטעם זה, מוסמך לעתים בית המשפט לצרף צדדים להליך עצמו מיוזמתו שלו, בכדי להכריע בסכסוך באופן יעיל ושלם [...]. כך, מקום בו ישנו גוף ציבורי – שאמנם אינו צד ישיר להליך – אך יש לו אינטרס רחב בפתרון ההליך והיכרות עם המטריה הנדונה, הרי שיינתן לאותו הגוף להשמיע עמדתו בנדון בצד העותר, לו יש נגיעה אישית או ישירה לעניין [...]. בכך, יינתן ביטוי לאותם הגורמים המייצגים והמומחים, שיש להם עניין בנושא הדיון ויש בידיהם, בה בעת, לסייע לבית המשפט בגיבוש עמדה והלכה המשקפת נאמנה את מגוון המצבים והבעיות שבסוגיה שבפניו." (מ"ח 7929/96 **כוזלי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ג (1) 529, 554 (1999) (להלן – "**פרשת כוזלי**")); להרחבת, ראו: ישראל דורון, מנאל תותריגיובראן, גיא אנוש וטל רגב "עשור לידיד בית-המשפט": ניתוח אמפירי של החלטות בתי-המשפט" **עיוני משפט** לד' 667 (2011); ישראל דורון ומנאל תותרי ג'ובראן "לידתו והתפתחותו של ידיד בית-משפט" **ישראל" עלי משפט** ה' 65 (2006)).

15. הסמכות להחליט האם יש להיעתר לבקשה להצטרף כ"ידיד בית המשפט", ובאילו תנאים, נתונה לערכאה שבפניה נדון ההליך. בפסיקה נקבעו מספר קריטריונים שלאורם יש לבחון בקשות מסוג זה:

"אכן, בטרם תינתן לגוף או לאדם הזכות להביע עמדתו בהליך שבו אין הוא צד מקורי, יש לבחון את **תרומתה הפוטנציאלית של העמדה המוצעת**. יש לבחון את **מהות הגוף המבקש להצטרף**. יש לבדוק את מומחיותו, את ניסיונו ואת **הייצוג שהוא מעניק לאינטרס שבשמו מבקש הוא להצטרף להליך**. יש לברר את סוג ההליך ואת הפרוצדורה הנוהגת בו. יש לעמוד על הצדדים להליך עצמו ועל השלב שבו הוגשה בקשת ההצטרפות. יש להיות ערים למהותה של הסוגיה העומדת להכרעה." (פרשת כוזלי, בעמ' 555) [ההדגשה אינה במקור]

16. בענייננו, כפי שיפורט להלן, יישום כלל המבחנים שנקבעו בפסיקה מלמד כי יש להיעתר לבקשה. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמבוקש במבוא לבקשה זו, ולצרף את המבקשת להליך דן כ"ידיד בית המשפט".

ג. מעמד המבקשת ותרומתה להליך

ג.1. לובי 99 – מהותו, פעילותו ועיקר הישגיו

17. המבקשת, לובי 99 (חל"צ), הינה הלובי הציבורי הראשון בישראל, ארגון המאגד כחברה ללא מטרת רווח (חל"צ) אשר שם לו למטרה לייצג את הציבור הרחב בהליכי חקיקה בנושאים חברתיים וכלכליים ולהוות "משקל נגד" ללוביסטים של "הטייקונים" והחברות הגדולות במשק.

18. המבקשת קיבלה הכרה כארגון צרכנים על פי חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981; על פי חוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982; ועל פי חוק התחרות הכלכלית, תשמ"ח-1988.
19. המבקשת עובדת עם חברי וחברות כנסת מכל תחומי הקשת הפוליטית, משרדי ממשלה ורגולטורים פיננסיים. בזמן פעילותה הקצרה (כחמש שנים) הצליחה המבקשת להגיע להישגים משמעותיים, ביניהם קידום חקיקת החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017; סיוע בחקיקת החוק שהטמיע ויישם את מסקנות ועדת ששינסקי 2, אשר עסקו בתמלוגים על משאבי טבע מים המלח, ועוד.
20. המבקשת עוסקת בנושאים חברתיים וכלכליים בלבד (לא בסוגיות מדיניות או ביחסי דת ומדינה). אחד הנושאים שנבחרו על ידי חברי המיזם, בו היא משקיעה מאמצים רבים, הינו המאבק ביחסי ההון-שלטון, ובפרט בתופעת ה"הון-שלטון-עיתון", היינו, השימוש בכלי התקשורת על מנת למקסם את האינטרסים העסקיים של בעלי השליטה, תוך ניסיון להשפיע באמצעותם על קובעי המדיניות.
- 2.ג. פעילות המבקשת בתחום ההון-שלטון-עיתון**
21. כחלק מפעילותה למיגור קשרי ההון-שלטון-עיתון, המבקשת פועלת להגביל את האפשרות שגורמים שהינם בעלי מונופולין, ובית היתר בנקים, יחזיקו אמצעי שליטה בכלי תקשורת. כדוגמא לפעילותה של המבקשת בעניין זה, תציין כי הגישה תגובה ואף הופיעה אל מול ועדת העל לאסדרת תחום השידורים, בראשותו של ח"כ לשעבר רועי פולקמן, ובין היתר עסקה אף בנושא הבעלות של בעלי מונופולין ובנקים על כלי התקשורת.
- תגובת המבקשת לוועדה לאסדרת העל בתחום השידורים מצורפת ומסומנת כנספח ב/1
22. כמו כן, המבקשת פועלת אד-הוק אל מול הגורמים הרלוונטיים, כאשר מתעורר חשש לקיומה של מערכת יחסים בעייתית, הנוגעת לתחום ההון-שלטון-עיתון. בהקשר זה, המבקשת מיד תרחיב על הפעולות שנקטה במשך תקופה ממושכת אל מול גורמים שונים בנוגע לעסקה דן.
- 3.ג. פעילות המבקשת בנוגע למערכת היחסים בין בנק הפועלים לידיעות אחרונות**
23. המבקשת מלווה במשך שנים את מערכת היחסים המתמשכת שבין בנק הפועלים לבין ידיעות אחרונות, וספציפית עקבה, לוותה ופעלה בעסקה נשוא ההליך דן.
24. במרץ 2019, פנתה המבקשת אל כונסת הנכסים הרשמית, וביקשה ממנה לבדוק את העסקה בין בנק הפועלים לבין מר מוזס, לאור הפער בין גובה ההלוואה שניתנה למר פישמן לבין המחיר המוצע, לאור היעדרו של הליך מכרזי למכירת המניות, לאור פגיעת העסקה האפשרית בנושים האחרים ועוד.
- העתק מכתבה של המבקשת אל כונסת הנכסים הרשמית מיום 05.03.2019 מצורף ומסומן כנספח ב/2
25. בהמשך לכך, המבקשת פנתה גם אל הגופים המוסדיים וביקשה מהם להימנע מהשתתפות במימון העסקה לרכישת המניות המשועבדות על ידי מר מוזס, כאשר זה ביקש לרכוש באופן אישי את המניות.
- העתק מכתבה של המבקשת אל הגופים המוסדיים מיום 11.03.2019 מצורף ומסומן כנספח ב/3
26. ביוני האחרון, פנתה המבקשת במכתב אל נגיד בנק ישראל ואל המפקח על הבנקים וביקשה את התערבותם להפסקת מערכת היחסים המתמשכת שבין בנק הפועלים לבין ידיעות אחרונות ומר נוני מוזס. העותרת ציינה את הפגמים שבהתנהלות בנק הפועלים אל מול ידיעות ומר מוזס, והצביעה על

חשש לשיקולים זרים בהתנהלות הבנק. כמו כן, המבקשת ביקשה מהמפקח לחייב את הבנק לממש את המניות שכן יש טעם לפגם בהחזקת המניות במשך שנים רבות, שיוצרת קשר הדוק בין הבנק הגדול לקבוצת התקשורת. כן ביקשה המבקשת להורות על ביטול מינויו של מר אבי פילוסוף, שמונה לדירקטור מטעם הבנק בידיעות, בניגוד לחוק ועל החלפת כונס הנכסים, שהתנהל, על פניו, באופן בעייתי.

- העתק מכתבה של המבקשת לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים מיום 20.06.20 מצורף ומסומן כנספח

4/ב

27. בנובמבר האחרון, פנתה המבקשת אל הדירקטורים החיצוניים בבנק הפועלים ואל הדירקטוריון כולו בבקשה למנוע את העסקה דגן, ולהורות על קיומו של הליך פומבי בו ישנה הזמנה להציע הצעות לרכישת המניות וביצוע התמחרות ביניהן. זאת, לאור החשש כי הבנק פועל באופן שמעדיף את טובתו של נוני מוזס, על פני טובת הבנק ובעלי מניותיו.

- העתק מכתביה של המבקשת אל הדח"צים ואל דירקטוריון בנק הפועלים מיום 30.11.20 מצורף ומסומן

כנספח 5/ב

28. ביום 16.12.20 קיבלה העותרת תשובה החתומה ע"י עוה"ד צבי אגמון, לפיה "הבנק פועל מזה תקופה ארוכה במגוון דרכים למימוש בטוחות שניתנו לו להבטחת החוב של קבוצת פישמן בכלל ומניות ידיעות אחרונות בפרט, באמצעות בעלי תפקיד שמונו על ידי בית המשפט, והכפופים לפיקוחם של בית המשפט והכני"ר. בתהליך זה הבנק פעל, פועל וימשיך לפעול באורח מקצועי ובתום לב... הכל בהתאם לשיקולים מקצועיים וענייניים.. **כך בכל עניין וכך גם ביחס לכל הצעה ראויה לרכישה המניית שבנדון, שתובא לפניו על ידי כונסי הנכסים, שמונו לצורך מימוש מניות אלה, המשמשים כזרועו הארוכה של בית המשפט.**

- העתק תשובתו של עוה"ד אגמון בשם בנק הפועלים מיום 16.12.20 מצורף ומסומן כנספח 6/ב

29. המבקשת אף פנתה אל המפקח על הבנקים וביקשה התערבותו בעצירת העסקה, והוצאתה להליך מכירה פומבי, לאור הבעייתיות בעסקה שתוביל לביצור והעמקת שליטת מוזס, שהינו בעל חוב אישי לבנק הפועלים, בידיעות אחרונות וכך גם להעמקת שליטת הבנק בידיעות.

- העתק מכתבה של המבקשת אל המפקח על הבנקים מיום 02.12.2020 מצורף ומסומן כנספח 7/ב

30. ביום 20.12.20 התקבלה תשובת המפקח על הבנקים, בה נאמר כי **"החלטות הפיקוח על הבנקים מתקבלות בצורה עניינית ומקצועית המביאה בחשבון את כל השיקולים (הכלכליים והציבוריים) על בסיס מידע ממקור ראשון..."**

- העתק תשובת המפקח על הבנקים מיום 20.12.20 מצורף ומסומן כנספח 8/ב

31. מהאמור עולה כי המבקשת פעלה תקופה ארוכה בנושא עסקת מכירת המניות המשועבדות, כאשר ביקשה לוודא כי המניות לא יימכרו בהליך הפוגע באינטרס הציבורי, בין בכל הנוגע למחיר המניות ולכספי הציבור ש"הלכו לאיבוד" וכן בכל הנוגע להיבט של ביסוס שליטתו בידיעות של מר מוזס, שנגדו הוגש כתב אישום חמור המייחס לו הצעת שוחד תוך נכונות להטות את הסיקור התקשורתית בכלי התקשורת שבבעלותו.

ג.4. תרומת לובי 99 להליך דן

32. המבקשת סבורה כי צירופה להליך דן עשוי לתרום משמעותית להליך, וזאת הן לאור היותה גוף בלתי תלוי שמייצג אך ורק את האינטרס הציבורי, והן לאור פעילותה הממושכת בנוגע לעסקה למכירת המניות המשועבדות והמידע שהיא מביאה עימה בנושא זה.
33. המבקשת פועלת מזה שנים כדי לשקף את הבעיות שבמערכת היחסים שבין ידיעות אחרונות לבנק הפועלים, הכוללת מתן סיקור אוהד לבנק הפועלים. הדבר בא לידי ביטוי גם בדו"ח ועדת החקירה הפרלמנטרית להתנהלות המערכת הפיננסית בהסדרי אשראי ללווים עסקיים גדולים (להלן: "ועדת החקירה"), הכוללת התייחסות למערכת הגומלין שבין המערכת הפיננסית לבין הלווים הגדולים, כאשר בין האמצעים להגדלת ההשפעה של הלווים הגדולים צוין השימוש בבעלות על כלי התקשורת.
34. המבקשת סבורה כי ממכלול הנסיבות עולה חשש ממשי כי העסקה דן, הינה חלק מאותה מערכת יחסים של תן וקח, כאשר ההטבה לכאורה למר מוזס הגלומה בעסקה, עלולה לשמר את הקשר שבין הבנק למר מוזס, באופן שישמר את מחויבותו של מר מוזס לבנק הפועלים גם לאחר מכירת המניות.
35. המבקשת מעוניינת להביא לידי ביטוי בהליך זה, את האינטרס הציבורי שנפגע קשות מהתנהלות הבנק וכונסי הנכסים בכל הנוגע לעסקה למכירת המניות המשועבדות.
36. מדובר בעסקה שהינה בעלת השפעה משמעותית ורחבת היקף על עיצוב הדמוקרטיה הישראלית, ועל מיצוב כלי התקשורת בה ככלי תקשורת עצמאיים, נטולי אינטרסים זרים, המחויבים לסיקור אמת והמהווים צינור למימוש זכויות דמוקרטיות של אזרחי מדינת ישראל, כזכות הציבור לדעת וחופש הביטוי. עניינו בעסקה בין בנק מהגדולים במדינה לבין קבוצת תקשורת משפיעה, שבבעלותה עיתון ואתר חדשות משמעותיים ביותר במדינה. ליחסים שבין צדדים אלו, יש היבטים נוספים שמן הראוי לתת עליהם את הדעת ולמנוע פגיעה ואף חשש לפגיעה באינטרס הציבורי, העומד ביסוד קיומה של עיתונות חופשית ובלתי תלויה.
37. משכך, המבקשת סבורה כי יש ערך לבחינת ההיבטים הציבוריים הנוגעים לעסקה זו, שביכולתה של המבקשת להביא לדיון. כמו כן, המבקשת מעוניינת להביא בפני בית המשפט את עמדת המפקח על הבנקים כפי שמשקפת בתגובה לפנייתה של המבקשת (ראו לעיל נספח ב/8), עמדה שיש בה, כך סבורה המבקשת, בכדי להצביע על הצורך בקבלת עמדת המפקח בהרחבה בהליך דן.

ד. העסקה למכירת המניות נוהלה באופן ציבורי ופתוח המעלה סימני שאלה כבדים ואף המעלה חשש לקיומם של שיקולים זרים

38. כפי שתראה המבקשת להלן, העסקה למכירת המניות המשועבדות שהובאה לאישור בית המשפט הנכבד, היא עסקה שאיננה עולה, על פניו, בקנה אחד עם האינטרס של הבנק, באשר הינה במחיר נמוך משמעותית שלאחרונה אף נוספה לו, משום מה, גם "הנחת קורונה". דרך התנהלות הכונסים, והאישור שנתן הבנק לעסקה כפי שמדווח בבקשה, אינם הולמים את מעמדו של הבנק כגוף דו-מהותי, והכוללת סעיפים בלתי סבירים העלולים לפגוע בבנק ובציבור, המפקיד בבנק את כספו מידי יום ובנוסף, מושקע גם כבעל מניות במסגרת השקעות הגופים המוסדיים את כספי הפנסיה של הציבור במניות הבנקים, ביניהם, בנק הפועלים אשר כידוע הינו בנק ללא גרעין שליטה.

1.1. העסקה נעשתה ללא פניה פומבית להציע הצעות וביצוע התמחרות

39. כידוע, מטבע הדברים, מטרת מכירתו של נכס משועבד, היא קבלת התמורה המרבית לטובת הבנק ובעלי מניותיו. בענייננו, עולה חשש ממשי כי העסקה בכללותה, לפי מחירה ותנאיה אינה לטובת הבנק, אלא מיטיבה בראש ובראשונה ומעיקרה עם מר מוזס.

40. חשש זה עולה מהעובדה כי הליך מכירה התקיים במשא ומתן ישיר ללא הזמנה פומבית להגיש הצעות. המניות המשועבדות צפויות להימכר בסכום של כ-171 מיליון ₪ בלבד, וזאת במסגרת עסקת מכירה שהתבצעה באמצעות מו"מ ישיר בין הבנק לבין 'ידיעות', ללא הוצאת המניות למכירה בהליך פומבי, וללא פרסום קריאה ציבורית להציע הצעות לרכישת המניות. ההליך, עומד לכאורה בניגוד מוחלט לאינטרס של הבנק למקסום הרווח ממכירת המניות, שיתגשם במלואו באמצעות פניה פומבית לקבלת הצעות לרכישת המניות ולאחר מכן ביצוע התמחרות בין המציעים.

41. עוד נוסף, כי מהבקשה לאישור העסקה שהוגשה על ידי כונסי הנכסים, עולה כי בכוונת הבנק לתת לידיעות "הנחת קורונה" (ראו סעיף 23 לבקשה הדחופה למתן הוראות מיום 20.12.20), הנחה שכמובן תגולגל לציבור בעלי המניות של הבנק.

2.1. העסקה הובאה לאישור בית המשפט אף על פי שהתקבלו הצעות של רוכשים אחרים

42. מעבר לאמור – העסקה האמורה נעשתה במסגרת מו"מ ישיר מול ידיעות אחרונות, אף על פי שבמהלך הדרך היו, כך אנו למדים רק עתה, רוכשים אחרים שהתעניינו במניות אלו, ואף ייתכן והיו מוכנים לרכוש אותן במחיר גבוה מהמחיר בהן מבקש הבנק למכור אותן לידיעות אחרונות. אף על פי כן, נראה כי הבנק וכונסי הנכסים פעלו באופן שמנעו כל אפשרות לרכישת המניות המשועבדות על ידי אחרים מלבד ידיעות אחרונות שבשליטת מר מוזס.

43. כפי שתואר, בבקשתו של הנאמן עוה"ד בנקל מיום 28.12.20, צוין כי מר קובי ריכטר, עשה ניסיון במהלך חודש נובמבר לקדם מהלך של הגשת הצעה לרכישת המניות המשועבדות, ולשם כך אף נפגש עם עו"ד רובין. אף על פי כן, בהתאם לאמור בבקשת הנאמן, עוה"ד רובין סירב לאפשר למר ריכטר לקבל מידע ונתונים שונים לצורך עריכת בדיקת נאותות. כמו כן, צוין הנאמן כי ישנם מתעניינים נוספים ברכישת המניות.

44. הנאמן הוסיף וציין כי "לדאבונו של הנאמן, מהמידע שהתקבל בידינו, אשר עיקריו מפורטים לעיל, עולה כי כונסי הנכסים מנעו, במכוון, כל אפשרות שתוגש הצעה מטעם מתעניין שאינו מקורב לידיעות אחרונות, וזאת על דרך חסימת האפשרות לקיים כל בדיקת נאותות בקשר לחברה..." (בפס' 12 לבקשה מיום 28.12.20).

45. בנוסף, מהממצא פתיחה שהגישו בעלי מניות המיעוט בידיעות אחרונות, בה"פ 11-20-28531, עולה כי כונס הנכסים מטעם הבנק תמך בביטול זכות הסירוב הראשונה, לעסקה זו בלבד, באופן שמנע את האפשרות כי בעלי מניות המיעוט ירכשו את המניות המשועבדות.

46. מהאמור עולה כי כונסי הנכסים לא אפשרו בפועל קבלת הצעות אחרות לרכישת המניות, שעשויות היו למקסם את הרווח על מכירת המניות לבנק. הדבר עומד, על פניו, בניגוד מוחלט לתפקידם, ומעלה סימני שאלה בדבר שיקוליהם ומניעיהם.

47. הדבר אף עומד בניגוד לתשובתו של דירקטוריון בנק הפועלים למבקשת (ראו נספח ב/6) לפיה "הבנק פועל מזה תקופה ארוכה במגוון דרכים למימוש בטוחות שניתנו לו להבטחת החוב של קבוצת פישמן בכלל ומניות ידיעות אחרונות בפרט, באמצעות בעלי תפקיד שמונו על ידי בית המשפט, והכפופים לפיקוחם של בית המשפט והכני"ר. בתהליך זה הבנק פעל, פועל וימשיך לפעול באורח

מקצועי ובתום לב... הכל בהתאם לשיקולים מקצועיים וענייניים.. כך בכל עניין וכך גם ביחס לכל הצעה ראויה לרכישה המניית שבנדון, שתובא לפניו על ידי כונסי הנכסים, שמונו לצורך מימוש מניות אלה".

ד. העסקה כוללת סעיף ויתור העומד בניגוד לתקנת הציבור

48. בנוסף על כך, סעיף הויתור המופיע בהסכם (ס' 8 להסכם מכירת מניות ידיעות אחרונות שבכינוס לחברות ידיעות אחרונות בע"מ, מצורף כנספח 1 לבקשה הדחופה למתן הוראות מיום 20.12.20) מלמד יותר מכל דבר אחר על מערכת היחסים הבעייתית שבין בנק הפועלים, כונסי הנכסים, ומר מוזס.
49. לעמדתנו, יש לקרוא סעיף זה גם בשים לב לכך שהכונסים מבקשים בפתיח בקשתם מיום 20.12.20, היתר מבית המשפט לפעול בזכויות מכוח המניות לרבות בזכות ההצבעה.
50. בסעיף הויתור מוצע לתת לכל הגורמים הקשורים לעסקה מטעם קבוצת ידיעות אחרונות ובכלל זאת למר מוזס ולבעלי המניות המוכרים איתו את מניותיהם- יועציהם וכל מי שהיו קשורים מטעמם לעסקה - אך לא לבעלי המניות ממשפחת יודקובסקי - פטור מלא מכל טענה מכל סוג שהוא או זכות תביעה שתהיה לכל גורם המעורב בעסקה, לרבות תביעות נגזרות, ככל שהן ידועות ובלתי ידועות, ככל שהן כספיות או אחרות.
51. בקשה זו למתן פטור גורף ומוחלט בשל עסקה תמוהה זו, בנוסחו זה, לאור היקפו ומהותו, עומדת בניגוד לתקנת הציבור.
52. בהקשר זה נציין את דבריו של כב' השופט סולברג ברע"א 4024/14 אפריקה ישראל נ' רפאל כהן (פורסם בנבו, 26.04.2015), בפס 3:

"על סמך אותה מדיניות משפטית שעמד עליה חברי השופט עמית בחוות דעתו, סבורני כי ראוי להבהיר ולקבוע באופן החלטתי כי אין להשלים עם אישור של תניית פטור מעין זו, הן למעשי תרמית, הן למעשים של הפרת חובת אמונים שלא בתום לב, שאינם ידועים בעת עריכת ההסדר."

53. משכך, המבקשת סבורה כי יש להורות על ביטול תניה זו.

ה. העסקה פוגעת באינטרס הציבורי

ה.1. מערכת היחסים בין בנק הפועלים למר מוזס

54. בין בנק הפועלים למר מוזס, נרקמה מערכת יחסים מיוחדת הנמשכת מזה שנים רבות. במסגרת מערכת יחסים זו, זכה מר מוזס להטבות רבות מהבנק. מספר דוגמאות שפורסמו בתקשורת לעניין זה:

- א. הבנק נתן לחברת 'ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס, הלוואה על סך עשרות מיליונים, העומדת בניגוד לנהלי הבנק. בהתאם לטענות בעלי מניות המיעוט במסגרת הליכים משפטיים שמנהלים מול ידיעות, הלוואה זו טרם נפרעה במלואה על ידי מר מוזס, ואף הובילה להתערבות בנק ישראל שכתב דו"ח ביקורת מיוחד על הנושא והורה לבנק לקיים ביקורת על הלוואה.
- ב. מוזס ביצע עסקאות במט"ח שלא לשם גידור, הן בחשבונו הפרטי והן בחשבונו של ידיעות אחרונות, באופן שיצר חובות ע"ס 56 מיליון ₪ למוזס אישית, וכמיליארד ₪ לידיעות.

- ג. הדירקטור מטעם הבנק בידיעות, מר פילוסוף, תמך במימון הגנתו המשפטית של מר מוזס בהליכים הפליליים כנגדו מכספי התאגיד, באופן המנוגד לכאורה לאינטרס שלו כבעל מניות.¹
- ד. הדירקטור מטעם הבנק בידיעות, מר פילוסוף, תמך בהמשך שליטתו של מר מוזס ב'קבוצת ידיעות' גם לאחר שהוגש כנגדו כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת ב'קבוצת ידיעות'.²
55. אם כן, המדובר במערכת יחסים הכוללת היסטוריה של מתן הטבות מפליגות מצד הבנק למר מוזס, באופן המעלה חשש כי מדובר בעסקה שהינה חוליה נוספת באותה מערכת יחסים קלוקלת - שכבר הולידה לא אחת החלטות תמוהות הפוגעות לכאורה באינטרס הכלכלי של הבנק, באופן המחדד אף יותר את סימן האזהרה הנובע מהעסקה הנוכחית.
- ה. העסקה מבססת את מעמדו של נוני מוזס, נאשם בפלילים בסיקור מוטה, בידיעות אחרונות
56. העסקה הנוכחית, שהינה עסקה לרכישה עצמית של מניות שמשמעה – הרדמת המניות. עסקה זו, תחזק ותבצר את שליטתו של מר מוזס גם באסיפה הכללית של התאגיד, וזאת על רקע התנהלותו הבעייתית לכאורה כבעל השליטה הבאה לידי ביטוי בכתב האישום שהוגש כנגדו בפרשת תיק 2000, שעניינו הצעת שוחד על ידי הטיית הסיקור בכלי התקשורת שבשליטתו, לטובת רווח כלכלי.
- ה. העסקה משמרת את מערכת היחסים שבין בנק הפועלים לנוני מוזס, בעל חוב לבנק הפועלים
57. על פי פרסומים וממידע שהגיע לדינו, למר מוזס חוב לבנק הפועלים, כאשר ב-2013 עמד היקף החוב שלו לבנק על סך של כ- 57 מ' דולר וכיום, ככל הנראה, על סכום נמוך יותר.
58. המשמעות של ביצוע עסקה המבצרת את שליטתו של מר מוזס, המצוי לכאורה בקשיים כלכליים, בידיעות אחרונות, כאשר בנק הפועלים הינו אחד מנושיו של מר מוזס – היא המשך ביסוס מערכת היחסים הבעייתית שבין הבנק לבין 'ידיעות אחרונות', דרך "שליטתו" של הבנק במוזס, והיכולת להביא אותו, כך נראה, למצב של חדלות פירעון.
59. לא ניתן שלא לציין בהקשר זה כי נגד מר מוזס הוגש כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת שבשליטתו, ועולה חשש כי מדובר למעשה ב"שיטה" שתגרום למוזס, שהבנק הוא נושה שלו, לספק סיקור חיובי לבנק ולבעלי משרה בו על מנת לעצור את הבנק מלממש את החוב.
60. נדגיש בהקשר זה כי לעצמאות העיתונות ולסיקור אמת ישנם חשיבות אקוטית לקיומו של משטר דמוקרטי תקין. כך נכתב על ידי כב' הנשיא גרוניס בדנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך (פורסם בנבו, 18.09.14), בפס' 59:
- "העיתונות אינה עוד אחד מן המשתתפים הרבים בשיח הציבורי. במידה רבה, היא "שולטת" על במת הדיבור, שהיא מהבמות הציבוריות החשובות ביותר במשטר הדמוקרטי... מי ששולט בבמה זו שולט על נכס שהוא חיוני למשטר הדמוקרטי... לאור זאת, עלו לאורך השנים הצעות שונות שתכליתן להבטיח כי העיתונות תפעל לפי נורמות ראויות... היה מי שהציע לסווג את העיתונות כגוף דו-מהותי ובהתאם

¹ ראו סעיפים 171-172 בת"א 27795-06-20 דויד ליבר נ' ארנון מוזס מהם עולה כי מר פילוסוף שכיהן כדירקטור מטעם הבנק בידיעות' הצביע בעד שינוי כתב השיפוי כך שישפה את מר מוזס על הגנתו המשפטית לאורך ההליך הפלילי המתנהל נגדו, אף אם יואשם במסגרתו (להלן: "תביעת ליבר").

² ראו פס' 182 לתביעת ליבר.

להטיל עליה חובות מסוימות מן המשפט הציבורי (ברק חופש הביטוי, בעמ' 246-244; לדיון ברעיון זה ראו, אסף הראל גופים דו-מהותיים – גופים פרטיים במשפט המינהלי 104-101 (2008)). לפיכך, לצד ההכרח להגן על תפקודה התקין של העיתונות, החיוני לחיים הדמוקרטיים, אין להפקיר את זכויותיהם של מי שעלולים להיפגע מפרסומיה..."

ה.4. על הבנק מוטלת חובה לפעול בהתאם לעקרונות ציבוריים

61. בנק, ובוודאי בנק שבין בעלי מניותיו הגופים המוסדיים בהם חוסך הציבור את כספי הפנסיה שלו, הינו גוף בעל מאפיינים ציבוריים. במקרה כזה, על הבנק להתנהל בהתאם לעקרונות ציבוריים ולפעול באופן ההולם את האינטרס הציבורי. כך נאמר ברע"א 1691/11 **בנק לאומי למשכנתאות בע"מ נ' רחל צוברי** (פורסם בנבו, 15.12.2015), בפס' ב' לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין:

"בדומה לכך, הובעה העמדה כי התאגידים הבנקאיים הם גופים דו-מהותיים, וככאלה חבים הם בחובות מן המשפט הציבורי, לרבות הגינות, סבירות, שויון וכללי הצדק הטבעי.. דעה זו, במדינה מסוגה של ישראל על תרבותה העסקית, יש לה לטעמי על מה שתסמוך. יש אף המרחיקים לכת וטוענים כי מעמדם של התאגידים הבנקאיים מצדיק את החלת המשפט הציבורי עליהם במישרין, כמו היו גופים ציבוריים של ממש, כיון ש"מעורבותם של הבנקים בחיים הפיננסיים של כל פרט ופרט במדינה היא כה עמוקה ומקפת עד כי אי-אפשר כיום לתאר אפשרות של ניהול ענייניו הפיננסיים של הפרט בלא הבנקים" מכל מקום, יהא המבנה המשפטי באשר יהא, ברי כי התאגידים הבנקאיים אינם ככל הגופים הפרטיים, כאשר סטנדרט ההתנהגות המצופה מהם הוא מחמיר, וכך ראוי".

62. משכך, לאור מערכת היחסים הבעייתית המתמשכת בין הבנק לבין מר מוזס, היה על הבנק והכונסים מטעמו לפעול למכירת המניות לגורם אחר, שאיננו התאגיד "ידיעות אחרונות" שבשליטת מר מוזס. אף במקום בו מצא הבנק כי יש למכור את המניות במחיר נמוך, כבענייננו, היה על הבנק למצוא גורם אחר למכור לו את המניות.

63. בענייננו, פעולות הבנק מצביעות לכאורה על התנהלות הפוכה, בה הבנק נתן גושפנקא לפעילות כונס הנכסים, אשר פעל בכל כוחו כדי למכור את המניות למר מוזס, במישרין או בעקיפין. נציין בהקשר זה את ההליך הקודם שננקט למכירת המניות למר מוזס עצמו, הליך שלבסוף לא צלח ובעקבותיו, כך נראה, נרקמה העסקה הנוכחית למכירת המניות לתאגיד "ידיעות אחרונות", הנשלט בפועל על ידי מר נוני מוזס.

64. עסקה זו עלולה להוביל לפגיעה באינטרס הציבורי, בהיותה עסקה בה התאגיד ידיעות אחרונות מבצע רכישה עצמית של מניות שמשמעה – הרדמת המניות, שתוצאתה רק תחזק ותבצר את שליטתו של מר מוזס גם באסיפה הכללית של התאגיד, וזאת על רקע התנהלותו הבעייתית לכאורה כבעל השליטה הבאה לידי ביטוי בכתב האישום שהוגש כנגדו בפרשת תיק 2000.

65. השורה הארוכה של הפגמים האמורים, מצביעה, על פניה, על העדפת טובתו של מר מוזס על פני טובת הבנק ובעלי מניותיו, **ומעלה ספק ממשי בדבר המניעים של הבנק וכונסי הנכסים מטעמו בקיום העסקה על מועדיה הדחופים.**

66. ונדגיש, כי בבקשה מיום 20.12.20, מצוין כי הבנק החל במימוש המניות בשנת 2016, ואולם רק עתה מובאת השלמת העסקה בפני בית המשפט בבחילות ובדחיפות, כאשר בשום שלב לא פעל

ולא פעלו הכונסים מטעמו, בדרך של פניה ציבורית לקבלת הצעות ומתן הזדמנות לביצוע מכירה פתוחה בה כל המעוניין יוכל לקבל אפשרות להגיש את הצעתו לרכישת המניות. למעשה, עולה כי ההפך הוא הנכון.

67. הכונסים חזרו וטענו כי אינם מצליחים למכור את המניות לאיש מלבד ידיעות אחרונות או מר מוזס, לאור מעמדו של מר מוזס, אך למעשה, עולה כי פעלו להרחקת כל מי שהתעניין לרכוש מניות אלו, כמו שנודע לנו לאחרונה.

68. נציין כי מניעת האפשרות לכניסתו של רוכש חיצוני, גם הובילה לכך שחברת ידיעות אחרונות, שרוכשת את המניות בעסקה לרכישה עצמית, ושמצויה, על פי הערכות, בקשיים כלכליים – תוציא סכום משמעותי נוסף מקופתה, דבר שעלול לפגוע בעצמאותה.

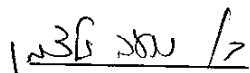
ו. סיכום

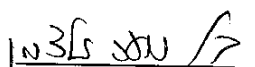
69. לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את בקשת המבקשת להצטרף להליך במעמד של "ידיד בית המשפט".

70. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על שמיעת עמדתם של נגיד בנק ישראל, המפקח על הבנקים והיועץ המשפטי לממשלה באשר לעסקה זו, בטרם הכרעה בבקשה לאשרה.

71. זאת, לאור החשש לפגיעה באינטרס הציבורי בשל מחיר העסקה, משמעות הרכישה העצמית בידי ידיעות אחרונות, והחשש לקיומם של מניעים זרים לאור התנהלותם התמוהה של הכונסים ובנק הפועלים במהלכים למציאת קונה למניות אלו, ובייחוד לאור המידע שהתברר לאחרונה.

72. נציין כי לאור סדי הזמנים הדוחקים, בקשה זו מוגשת ללא בקשת תגובתם של הצדדים להליך.

לינור דויטש, עו"ד

זהר אלטמן רפאל, עו"ד

ב"כ המבקשת

29.12.2020

בבית המשפט המחוזי

פר"ק 1165-09-16

בתל אביב – יפו

בקשה מס' _____

בפני כב' השופטת א.

לושי-עבודי

המבקשת לובי 99 (חל"צ), ח.פ. 515294171

באמצעות ב"כ עוה"ד זהר אלטמן-רפאל

ו/או נועה זלצמן רגב ו/או לינור דויטש

רחוב מנחם בגין 65, תל-אביב

טלפון: 073-3745399; פקס: 077-3183460

המבקשת להצטרף להליך

תצהיר מטעם המבקשת להצטרף להליך במעמד של "ידידת בית

המשפט"

1. אני הח"מ, משה קאשי, ת.ז. 049174337, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת בכתב כדלקמן:
2. אני נותן תצהיר זה כתומך בבקשה מטעם ארגון לובי 99 להצטרף כידיד בית המשפט (להלן – "הבקשה") המוגשת לבית המשפט המחוזי בתל אביב ירושלים במסגרת פר"ק 1165-09-16.
3. העובדות שיפורטו להלן בתצהירי ידועות לי מידיעתי האישית, אלא אם כן צוין אחרת.
4. הנני מכהן בתפקיד אחראי תחום פיננסיים בלובי 99 (חל"צ), המבקשת בתיק זה.
5. לובי 99 בע"מ (חל"צ), הינו הלובי הציבורי הראשון בישראל, ארגון המאוגד כחברה ללא מטרות רווח (חל"צ) אשר שם לו למטרה לייצג את הציבור הרחב בהליכי חקיקה בנושאים חברתיים וכלכליים ולהוות "משקל נגד" ללוביסטים של הטייקונים והחברות הגדולות במשק.
6. לובי 99 קיבל הכרה כארגון צרכנים על פי חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981; על פי חוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982; ועל פי חוק התחרות הכלכלית, תשמ"ח-1988.
7. לובי 99 עוסק בנושאים חברתיים וכלכליים בלבד (לא בסוגיות מדיניות או ביתסי דת ומדינה). בין הנושאים שנבחרו בתחילת דרכו של הארגון, שבקידום רואה הארגון חשיבות רבה: הפרדת הון שלטון והרפורמה בבנקאות.

8. לובי 99 עובד עם חברי וחברות כנסת מכל תחומי הקשת הפוליטית, משרדי ממשלה ורגולטורים פיננסיים. בזמן פעילותו הקצר (כחמש שנים) הצליח הארגון להגיע להישגים משמעותיים, ביניהם קידום חקיקת החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017; סיוע בחקיקת החוק שהטמיע ויישם את מסקנות ועדת ששינסקי 2, אשר עסקו בתמלוגים על משאבי טבע מים המלח ועוד.
9. כחלק מפעילותו למיגור קשרי ההון-שלטון-עיתון, לובי 99 פועל להגביל את האפשרות שגורמים שהינם בעלי מונופולין, ובית היתר בנקים, יחזיקו אמצעי שליטה בכלי תקשורת. כדוגמא לפעילות הלובי בעניין זה, אציין כי נציגי הלובי הגישו תגובה ואף הופיעו אל מול ועדת העל לאסדרת תחום השידורים, בראשותו של ח"כ לשעבר רועי פולקמן, ובין היתר עסקה אף בנושא הבעלות של בעלי מונופולין ובנקים על כלי התקשורת.
10. לובי 99 מלווה במשך שנים את מערכת היחסים המתמשכת שבין בנק הפועלים לבין ידיעות אחרונות. במרץ 2019, פנה לובי 99 אל כונסת הנכסים הרשמית, וביקש ממנה לבדוק את העסקה בין בנק הפועלים לבין מרוזס, לאור הפער בין גובה ההלוואה שניתנה למר פישמן לבין המחיר המוצע, לאור היעדרו של הליך מכרזי למכירת המניות, לאור פגיעת העסקה האפשרית בנושים האחרים ועוד.
11. בהמשך לכך, לובי 99 פנה גם אל הגופים המוסדיים וביקש מהם להימנע מהשתתפות במימון העסקה לרכישת המניות המשועבדות על ידי מרוזס, כאשר זה ביקש לרכוש באופן אישי את המניות.
12. בחודש יוני האחרון, פנה לובי 99 במכתב אל נגיד בנק ישראל ואל המפקח על הבנקים וביקש את התערבותם להפסקת מערכת היחסים המתמשכת שבין בנק הפועלים לבין ידיעות אחרונות ומר נוני מרוזס. לובי 99 ציינה את הפגמים שבהתנהלות בנק הפועלים אל מול ידיעות ומרוזס, והצביע על חשש לשיקולים זרים בהתנהלות הבנק. כמו כן, לובי 99 ביקש מהמפקח לחייב את הבנק לממש את המניות שכן יש טעם לפגם בהחזקת המניות במשך שנים רבות, שיוצרת קשר הדוק בין הבנק הגדול לקבוצת התקשורת. כן ביקש להורות על ביטול מינויו של מר אבי פילוסוף, שמונה לדירקטור מטעם הבנק בידיעות, בניגוד לחוק ועל החלפת כונס הנכסים, שהתנהל, על פניו, באופן בעייתי.
13. בנובמבר האחרון, פנה לובי 99 אל הדירקטורים החיצוניים בבנק הפועלים ואל הדירקטוריון כולו בבקשה למנוע את העסקה דען, ולהורות על קיומו של הליך פומבי בו ישנה הזמנה להציע הצעות לרכישת המניות וביצוע התמחרות ביניהן. זאת, לאור החשש כי הבנק פועל באופן שמעדיף את טובתו של נוני מרוזס, על פני טובת הבנק ובעלי מניותיו.
14. ביום 16.12.20 קיבל לובי 99 תשובה החתומה ע"י עוה"ד צבי אגמון.
15. לובי 99 אף פנה אל המפקח על הבנקים וביקש התערבותו בעצירת העסקה, והוצאתה להליך מכירה פומבי, לאור הבעייתיות בעסקה שתוביל לביצור והעמקת שליטת מרוזס, שהינו בעל חוב אישי לבנק הפועלים, בידיעות אחרונות וכך גם להעמקת שליטת הבנק בידיעות.
16. ביום 20.12.20 התקבלה תשובת המפקח על הבנקים, בה נאמר כי "החלטות הפיקוח על הבנקים מתקבלות בצורה עניינית ומקצועית המביאה בחשבון את כל השיקולים (הכלכליים והציבוריים) על בסיס מידע ממקור ראשון..."

17. למיטב הבנתי, על בסיס מידע שאליו נחשפתי, בין בנק הפועלים למר מוזס, נרקמה מערכת יחסים מיוחדת הנמשכת מזה שנים רבות. במסגרת מערכת יחסים זו, זכה מר מוזס להטבות רבות מהבנק. מספר דוגמאות לעניין זה:

- a. על פי פרסומים, הבנק נתן לחברת 'ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס, הלוואה על סך עשרות מיליוני שקלים, העומדת בניגוד לנהלי הבנק. ככל הידוע לי הלוואה זו טרם נפרעה במלואה על ידי מר מוזס, ואף הובילה להתערבות בנק ישראל שכתב דו"ח ביקורת מיוחד על הנושא והורה לבנק לקיים ביקורת על ההלוואה.
- b. ממסמכים שקראתי הבנתי שהדירקטור מטעם הבנק בידיעותי, מר פילוסוף, תמך במימון הגנתו המשפטית של מר מוזס בהליכים הפליליים כנגדו מכספי התאגיד, באופן המנוגד לכאורה לאינטרס שלו כבעל מניות.
- c. ממסמכים שקראתי הבנתי שהדירקטור מטעם הבנק בידיעותי, מר פילוסוף, תמך בהמשך שליטתו של מר מוזס ב'קבוצת ידיעות' גם לאחר שהוגש כנגדו כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת ב'קבוצת ידיעות'.

18. מפרסומים שונים בתקשורת, הבנתי שמר מוזס מצוי במצב של חדלות פירעון, כאשר ב- 2013 עמד היקף החוב שלו לבנק הפועלים על סך של כ- 57 מ' דולר וכיום, ככל הנראה, על סכום נמוך יותר.

19. בקשתו של הנאמן עו"ד בנקל מיום 28.12.20, צוין כי מר קובי ריכטר, עשה ניסיון במהלך חודש נובמבר לקדם מהלך של הגשת הצעה לרכישת המניות המשועבדות, ולשם כך אף נפגש עם עו"ד רובין. אף על פי כן, בהתאם לאמור בבקשת הנאמן, עו"ד רובין סירב לאפשר למר ריכטר לקבל מידע ונתונים שונים לצורך עריכת בדיקת נאותות. כמו כן, ציין הנאמן כי ישנם מתעניינים נוספים ברכישת המניות.

20. ככל הידוע לי, בשום שלב לא פעל ולא פעלו הכונסים מטעמו, בדרך של פניה ציבורית לקבלת הצעות ומתן הזדמנות לביצוע מכירה פתוחה בה כל המעוניין יוכל לקבל אפשרות להגיש את הצעתו לרכישת המניות. נהפוכו, הבנק והכונסים מטעמו פעלו להרחקת כל מי שהתעניין לרכוש מניות אלו כמו שנודע לנו לאחרונה.

21. זהו שמי זו חתימתי וכל אשר הצהרתי אמת.

חתימת המצהיר/ה

הנני מאשר כי ביום 29.12.20 הופיעה בפני עו"ד נאכ 36 אן, מר משה קאשי, שזיהה עצמו ע"י ת.ז. ואחרי שהזרתנו כי עליו להצהיר את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אשר את נכונות הצהרתו הנ"ל וחתם עליה.

29.12.20
תאריך

מנחה זלמן רובין, עו"ד
מ.ר. 79449

תוכן נספחים

העמודים הראשונים מתגובת המבקשת לוועדה לאסדרת העל בתחום השידורים.	.....	נספח ב/1
מכתבה של המבקשת אל כונסת הנכסים הרשמית מיום 05.03.2019.	.....	נספח ב/2
מכתבה של המבקשת אל הגופים המוסדיים מיום 11.03.2019.	.....	נספח ב/3
מכתבה של המבקשת לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים מיום 20.06.20.	.....	נספח ב/4
מכתביה של המבקשת אל הדח"צים ואל דירקטוריון בנק הפועלים מיום 30.11.20.	.....	נספח ב/5
תשובתו של עוה"ד אגמון בשם בנק הפועלים מיום 16.12.20.	.....	נספח ב/6
מכתבה של המבקשת אל המפקח על הבנקים מיום 02.12.2020.	.....	נספח ב/7
תשובת המפקח על הבנקים מיום 20.12.20.	.....	נספח ב/8

נספח ב/1

העמודים הראשונים מתגובת
המבקשת לוועדה לאסדרת העל
בתחום השידורים.

05 נובמבר 2020

י"ח חשון תשפ"א

לכבוד

מר רועי פולקמן

יו"ר הוועדה לאסדרת העל בתחום השידורים

שלום רב,

תגובת לובי 99 לקול הקורא של הוועדה לאסדרת העל בתחום השידורים

לובי 99 הינו הלובי הציבורי הראשון בישראל, ארגון ללא מטרת רווח אשר שם לו למטרה לייצג את האינטרסים של הציבור הרחב בהליכי הקיקה בנושאים כלכליים וחברתיים. כמיזם מימון ההמונים הגדול בישראל, אלפי חברי הארגון משלמים סכום קבוע על פי בחירתם, באמצעות הוראת קבע, ובתמורה מקבלים זכות הצבעה בבחירת הנושאים אותם יקדם הארגון.

בבחירות האחרונות שהתקיימו במיזם, נבחר ברוב גדול נושא ה"הון-שלטון-עיתון", ובתוך כך, בין היתר, מאבק בבעלי ההון שעושים בכלי התקשורת שבבעלותם שימוש לקידום האינטרסים הכלכליים שלהם, תוך ניסיון להשפיע על רגולטורים ופוליטיקאים.

בהמשך לכך, להלן מצורפת תגובתנו לקול הקורא. התגובה כוללת התייחסות הן לסוגיות אשר פורטו במסגרת הקול הקורא, והן לסוגיות נוספות שלעמדתנו יש לעסוק בהן במסגרת עבודת הוועדה ואשר לטעמנו היעדר עיסוק בהן, עשוי ליטול את העוקץ מאסדרת התחום.

ברצוננו לברך את הוועדה על עבודתה החשובה ולהודות לה על מתן האפשרות לציבור הרחב להעיר הערותיו על הנושא החשוב שעל הפרק.

כמו כן, נשמח להופיע בפני הוועדה ולהרחיב על הערותינו.

תקציר הערותינו:

א. מטרות הרגולציה:

1. שמירה על עצמאותם של גופי התקשורת ומניעת קשרי הון-שלטון-עיתון.
2. עידוד תחרות וביזור שוק התקשורת, באופן שיאפשר קיומו של "שוק דעות ורעיונות".

ב. הגבלת בעלויות בשוק התקשורת:

1. איסור על החזקות כלשהן של גורמים ריכוזיים בגופי חדשות – חברות החדשות לרבות תכניות אקטואליה ותחקירים, עיתונים ואתרי אינטרנט חדשתיים וכיוצ"ב.
2. איסור על החזקות כלשהן של בנקים וגופים מוסדיים בגופי חדשות.
3. הטלת איסור גורף על בעלויות צולבות בין גופי תקשורת בתחום החדשותי-אקטואלי הרחב.
4. איסור על בעלות של גורם זר בגופי תקשורת בתחום החדשותי-אקטואלי.
5. הטלת איסור גורף שסנקציות משמעותיות לצדו על מעורבות בעלי השליטה בתוכן החדשותי-אקטואלי.
6. איסור על שליטה או החזקת משרה בכירה באמצעי תקשורת של אדם שהוגש כנגדו כתב אישום
7. עידוד השידור הציבורי על ידי יצירת תמריצים למספר חברות קטנות להחזיק ערוץ ציבורי.

ג. רגולציה מותאמת לשוק התקשורת הנוכחי:

1. אסדרה אחודה ה"עיוורת" למדיום בו מועבר התוכן.
2. רגולציה ייעודית בנוגע לתחום התוכן החדשותי-אקטואלי.

ד. מודלים למעורבות ציבורית בשוק התקשורת:

1. הטמעת מודל מימון ישיר של כלי התקשורת על ידי הציבור באמצעות וואוצ'רים.

ולהערותינו בהרחבה:

א. מטרת הרגולציה

1. שמירה על עצמאות הגופים המשדרים ומניעת קשרי הון-שלטון-עיתון

- "העין הציבורית היא לא רק ביטוי לזכות לדעת, אלא גם בבואה לזכות לפקח" (בג"ץ משולם שליט נ' ח"כ שמעון פרס ואח', פ"ד מד(3) 353).
1. אין צורך להכביר במילים בדבר חשיבותה של עיתונות עצמאית ובלתי-תלויה, אשר כפופה אך ורק לכללי האתיקה העיתונאית. עצמאותם של הגופים המשדרים בתחום החדשות והאקטואליה, וניתוקם מהשפעות חיצוניות של בעלי הון או גורמים פוליטיים, הכרחיים, על מנת לבסס חברה דמוקרטית הניזונה ממידע אובייקטיבי באופן המאפשר לפרטים שבה לגבש את עמדותיהם ותפיסותיהם, ולפקח על עבודתם של נבחרי הציבור.¹
  2. לשם כך, יש צורך ברגולציה בתחום התקשורת המבטיחה את עצמאותם של הגופים המשדרים, בדגש על תחום החדשות והאקטואליה במובנם הרחב, כולל תחקירים וסרטים דוקומנטריים בעניינים ציבוריים. ניתן גם לזהות שאיפה ציבורית לרגולציה שתמנע שימוש בכלי התקשורת

¹ ראו דבריה של כבי השופטת פרוקצ'ייה ביחס לענף החדשות "ענף תקשורת זה אוצר בתוכו כוח השפעה רב על עיצוב דעת הקהל והוא שולט על מקורות מידע חיוניים המזורמים לציבור בתחומים שונים" (עע"מ 6352/01 חדשות ישראל (טי.אי.אן.סי) בע"מ נ' שר התקשורת, פ"ד נו(2) 118 (2001)).

- לצרכים של גורמים בעלי אינטרס, בין אם בעלי הון ובין אם פוליטיקאים – תוך פגיעה בעקרונות השקיפות, סיקור אמת, זכות הציבור לדעת ועוד.
3. בהמשך, נציג את הדרכים שלטעמנו ניתן לקדם נושאים אלה.
- א.2. ביזור השליטה באמצעי התקשורת והעיתונות ועידוד תקשורת בעלת מאפיינים ציבוריים**
4. תפקיד מרכזי ביותר של התקשורת הוא להוות מעין "שוק חופשי של דעות ורעיונות", שהוא חלק חיוני בתהליך בירור האמת בשיטה הדמוקרטית.² על מנת ששוק חופשי זה יתקיים, ישנה חשיבות לשאלה מי מחזיק ושולט בכלי התקשורת השונים, שהינם המקור לזכות הציבור לדעת, ובכפיפה אחת מהווים "במות" עבור העוסקים בפוליטיקה.³ כיום, שוק התקשורת הישראלי הינו שוק ריכוזי, הנשלט ברובו על ידי קבוצות המחזיקות בערוצי מדיה שונים – מודפסת, מקוונת ומשודרת. בכל סוג של אמצעי מדיה, ישנם מספר שחקנים קטן.
5. נכון להיום, שוק התקשורת המסחרית, בדגש על תחום השידורים, פתוח לכניסת שחקנים חדשים בשיטת הרישיונות, ואולם, לאור העובדה שמקורות ההכנסה של שוק זה הוא בעיקר שוק הפרסום החוזה שינויים מהותיים בעידן האינטרנט וכן לאור מעמדם הדומיננטי של השחקנים הקיימים, ועל רקע ההשקעה הכלכלית הגדולה הנדרשת בשנים הראשונות לפעילות כלי התקשורת עד למיסודו – חסמי הכניסה בשוק זה גדולים ומעטים נכנסים לזירה.⁴
6. עם המעבר של צריכת התוכן מאמצעי תקשורת כמו טלוויזיה ורדיו, אל צריכת התוכן באמצעות האינטרנט, תחום העיתונות המסורתית וההכנסות של כלי התקשורת המבוססים על הכנסות מפרסום ואו מדמי מוני, נפגעו בצורה משמעותית, הגם שבאמצעות אחרות לאור גודל האוכלוסייה הצרכנית, הכנסות ממנויים עולות.⁵
7. למעשה, בתחום השידורים המסחריים, כיום ישנה שחקנית גדולה, קשת 12, המהווה למעשה מונופול והשולטת ברוב רצועות השידור. שחקנית נוספת גדולה יחסית, היא רשת 13. מלבד הערוצים המסחריים הללו, ניתן למנות את תאגיד השידור הציבורי, כאן 11, שמחזיק בנתוני רייטינג נמוכים בהרבה בחשוואה לקשת השחקנים ורשת⁶ ועוד מספר ערוצים קטנים.

² ראו בהקשר זה את דבריו של השופט אגרנט בבג"ץ 73/53 חברת קול העם נ' שר הפנים ז' 871 (1953) (להלן: "עניין קול העם"):

"הדמוקרטיה מהווה בראש ובראשונה משטר של הסכמה – היפוכו של משטר המתקיים בכוח האגרוף; והתהליך הדמוקרטי הוא, איפוא, תהליך של בחירת המטרות המשותפות של העם ודרכי הגשמתן, בדרך הבירור והשקלא והטריא המילולית, הווה אומר, על ידי לבון גלוי של הבעיות העומדות על סדר יומה של המדינה והחלפת דעות עליהן בצורה חופשית... בבירור זה, המתקיים באמצעות מוסדותיה הפוליטיים של המדינה – כגון המפלגות, הבחירות הכלליות והדיונים בבית המחוקקים – ממלאה "דעת הקהל" תפקיד חיוני והיא ממלאה תפקיד זה לא רק בשעה שהאזרח הולך לקלפי, כי אם בכל הזמנים ובכל העיתים..."

³ דוידה לחמן-מסר, המשנה ליועמ"ש (כלכלי-פיסקאלי) לשעבר, במאמרה "חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו התשי"ן-1990: תחילתו של הסיפור שלא נגמר" מיום 31.03.2019 בכתב העת "שורשים", אתר משרד המשפטים (להלן: "לחמן-מסר")

⁴ ירון אזרחי, זוהר גושן, שמואל לשם "בעלות צולבת – שליטה ותחרות בשוק התקשורת הישראלי", המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2003, בעמ' 32 (להלן: "אזרחי, גושן ולשם")

⁵ ראו בהקשר זה כתבתו של יונתן כיתאין "חטא המודל העסקי: זמן להכיר במציאות – זהו הרגע של גופי המדיה להפסיק ולבנות על שוק הפרסום" מיום 17.02.20 באתר "גלובס".

⁶ כתבתו של נתי טוקר "קשת מובילה, אבל התחרות מתגברת: מה עשה מיוזג רשת-עשר לשוק הטלוויזיה" מיום 25.03.2020 באתר "TheMarker"; כתבתו של ערן סויסה "נשארים בבית: מה התכנית הכי נצפית?" מיום 25.03.2020 באתר "ישראל היום".

נספח ב/2

מכתבה של המבקשת אל כונסת
הנכסים הרשמית מיום
.05.03.2019

5 במרץ 2019

כ"ח אדר א' התשע"ט

לכבוד

עו"ד סיגל יעקבי

האפוטרופסה הכללית והכונסת הרשמית

משרד המשפטים

עו"ד יעקבי הנכבדה,

הנדון: בדיקת העסקה בין בנק הפועלים לבין מר ארנון (נוני) מוזס, במסגרת תיק כינוס

הנכסים של מר אליעזר פישמן

1. לובי 99 הינו הלובי הציבורי הראשון בישראל, ארגון ללא מטרת רווח אשר שם לו למטרה לייצג את הציבור הרחב בהליכי חקיקה בנושאים חברתיים וכלכליים. כמיזם מימון ההמונים הגדול בישראל, אלפי חברי הארגון משלמים סכום קבוע על-פי בחירתם, באמצעות הוראת קבע, ובתמורה מקבלים זכות הצבעה בבחירת הנושאים אותם יקדם הארגון. הארגון עובד עם חברי וחברות כנסת מכל קצוות הקשת הפוליטית ובזמן פעילותו הקצר (כשלוש שנים) הצליח להגיע להישגים משמעותיים, ביניהם: העברת תיקון חוק המגביל את צעדי הלוביסטים בכנסת; סיוע בהעברת החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות; וסיוע בהעברת מסקנות ועדת ששינסקי 2, אשר עסקו בתמלוגים על משאבי טבע מים המלח.
2. צדק פיננסי הינה עמותה רשומה, אשר כל חבריה מקדישים מזמנם בהתנדבות לטובת שיפור המערכת הפיננסית, כך שתהיה הוגנת, תחרותית ושקופה, ותשרת את הציבור הרחב.
3. אנו פונים אליך בעקבות פרסומים בכלי התקשורת, לפיהם בנק הפועלים ימכור 34% ממניות קבוצת ידיעות תקשורת – המחזיקה בעיתון "ידיעות אחרונות", באתר Ynet ובכלי תקשורת נוספים – למר ארנון (נוני) מוזס, המו"ל ובעל השליטה בקבוצה, בתמורה לכ-300 מיליון ₪.¹ מדובר במניות ששועבדו לטובת בנק הפועלים בשנת 2017, בגין הלוואה של כ-1.1 מיליארד ₪ שהעניק הבנק למר אליעזר פישמן, שהוכרז לפני כשנה וחצי פושט רגל. **מדובר בעסקה שעל פניה נראית בעייתית, וזאת ממספר טעמים, כדלהלן.**
4. ראשית, הפער בין גובה הלוואה שניתנה לפישמן ובין הסכום שהתקבל ממכירת המניות עומד על מאות מיליוני ₪. לכן, עבור בנק הפועלים הלוואה הזו הסבה הפסד עצום, שכמובן "גולגל" לציבור (בין אם לציבור החוסכים בבנק או לבעלי מניותיו) – הציבור הרחב שכספי הפנסיה שלו מושקעים במניות הבנק).
5. שנית, ככל הידוע לנו לא התבצע כל הליך מכרזי אשר יש בו כדי להעיד כי המחיר המוצע על-ידי מר מוזס הוא המחיר הריאלי של המניות. לא ברור מדוע לא נערך הליך תחרותי פומבי שבסופו יזכה במניות המרבה במחיר, בעיקר כאשר מכירת המניות הסבה לבנק הפועלים הפסד של מאות מיליוני ₪.

¹ "דרמה בידיעות אחרונות: עסקת ענק בין נוני מוזס לבנק הפועלים", The Marker, 1.1.2019, <https://www.themarker.com/advertising/premium-1.6803955>

6. שאלה זו מתחדדת לאור התכלית הניצבת בבסיס הליך מימוש נכס לצורך מכירתו בהליך פשיטת רגל, כפי שנקבעה בפסיקת בית המשפט העליון:

"בצד שיטת המכירה הפומבית עשויה להיבחר על-ידי הנאמן שיטה אחרת המושתתת כולה על משא ומתן עם מציע אחד בלא הזמנת הצעות מהציבור, וזאת בניסיונות שבהן התקשרות כזו מבטיחה השגת תמורה ראויה עבור הממכר ...

מימוש נכס לצורך מכירתו בחלק פשיטת רגל נועד להשיג מטרה אחת שלה שתי פנים: השגת התמורה הגבוהה ביותר האפשרית לצורך פירעון חובו של החייב לנושים. בכך משמשת המכירה פעולה המיטיבה הן עם הנושים והן עם החייב, וזוהי תכליתה המרכזית".² (ההדגשות לא במקור)

7. שלישית, גם אם הקונה היחיד שנמצא למניות הוא מר מוזס, בעל השליטה בקבוצת ידיעות תקשורת – לא ברור כיצד נקבע שווי המניות, והאם לא היה נכון לקבוע להן שווי גבוה יותר בהתחשב בכך שברכישתן מר מוזס למעשה מבצר את שליטתו בקבוצה.

8. רביעית, עסקה זו פוגעת גם בנושים האחרים של מר פישמן כיוון שהיא עלולה להקטין את מסת הנכסים העומדים לחלוקה ביניהם, ככל שבנק הפועלים יבקש להיפרע בנושה רגיל על הפער שבין גובה ההלוואה שניתנה לפישמן ובין הסכום שהתקבל ממכירת המניות.

9. תמישית, לפי פרסומים בתקשורת, למר מוזס יש חוב אישי גבוה לבנק הפועלים, המוכר את המניות.³ היום פורסם כי מר מוזס נפגש באחרונה עם משקיעים מוסדיים, ובהם מנורה והפניקס, כדי לגייס מימון לרכישת המניות.⁴ נשאלת השאלה – מדוע מעדיף מר מוזס את ביצור השליטה בקבוצת ידיעות תקשורת, כשזו כבר מובטחת לו, על פני הקטנת חובו לבנק הפועלים? והאם הציבור, שכספיו לגיל פרישה מנוהלים על-ידי הגופים המוסדיים, הוא זה שצריך לממן זאת?

10. כידוע, לכונסת הרשמית מוקנית סמכות פיקוח על הנאמן בהליכי פשיטת רגל.⁵ אנו סבורים שיש להפעיל את הסמכות הזו בעסקה שלפנינו, בה קיים חשש מהותי לפגיעה באינטרס הציבורי. על כן, נדרשת לגישתנו התערבותך בירור מערכת העובדות העומדת ביסוד העסקה. ככל שיתבררו עובדות שאינן עולות בקנה אחד עם האינטרס הציבורי, אנו קוראים לך להתנגד לעסקה ואף לפנות לנאמן בפשיטת רגל של נכסי פישמן ולבית המשפט המוסמך כדי שלא יאשרו אותה.

11. נודה לעדכון על ממצאך, ככל שיהיו, ונשמח לענות על כל שאלה.

בברכה,

ד"ר הראל פרימק וברק גונן

צדק פיננסי

עו"ד נועה זלצמן

לובי 99

העתק:

עו"ד יוסי בנקל, הנאמן בפשיטת רגל של נכסי פישמן

² ע"א 509/00 לוי נ' ברכה, עו"ד נאמן בפשיטת רגל לנכסי יצחק בילו, פ"ד נה(4) 410, 422 (2001).

³ "לונגי מוזס היה חוב אישי של 56 מיליון דולר לבנק הפועלים", The Marker, 4.7.2018, <https://www.themarker.com/advertising/1.6244164>

⁴ "למרות האישום נגדו – מוזס מנסה לגייס מימון כדי להשתלט על ידיעות אחרונות", The Marker, 5.3.2019, <https://www.themarker.com/markets/premium-1.6995465>

⁵ סעיף 151 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980.

נספח ב/3

מכתבה של המבקשת אל הגופים
המוסדיים מיום 11.03.2019.

11.3.2019

באמצעות דוא"ל

לכבוד:

יו"ר ומנהלי הגופים המוסדיים

א.ג.כ.

הנדון: דרישה להימנע מהשתתפות במימון העסקה שמקדם מר ארנון (נוני) מוזס לרכישת מניות ידיעות תקשורת מידי בנק הפועלים

1. על פי פרסומים בכלי התקשורת מהעת האחרונה,¹ מר ארנון (נוני) מוזס, המו"ל ובעל השליטה בקבוצת ידיעות תקשורת (להלן: "ידיעות"), פונה בימים אלו לגופים המוסדיים בבקשה לקבל מהם הלוואה בסך של כ-140 מיליון ₪ מכספי הציבור לשם רכישת 34% ממניות ידיעות מידי בנק הפועלים (להלן: "העסקה"). כמי שעומד בראש גוף מוסדי המנהל את כספי הציבור והאמון על כספי חסכוניות הציבור, אנו קוראים לך לסרב לפנייה זו ולהימנע באופן מוחלט מלהלוות למר מוזס את הסכום המבוקש מכספי חסכוניות הציבור המנוהלים על ידך, וזאת במסגרת חובת הנאמנות המוטלת עליך במסגרת תפקידיך. להלן נימוקינו.
2. העסקה, במסגרתה ימכור בנק הפועלים או הכונס מטעמו את המניות בסכום של 300 מיליון ₪ למר מוזס, מעלה שאלות קשות ומטרידות הן מבחינה כלכלית והן מבחינה ציבורית, כפי שיפורט להלן.
3. בראש ובראשונה, מר מוזס - אשר שולט בעיתון "ידיעות אחרונות", השני בהיקף תפוצתו בישראל, באתר החדשות המשפיע Ynet ובשורה של עיתונים נוספים - עומד בימים אלו לקראת כתב אישום בגין מתן שוחד במסגרת תיק 2000. לא יעלה על הדעת כי גוף האמון על כספי ציבור, שנושאי משרה בו חבים חובת נאמנות ציבורית, ייקח חלק במתן סיוע ומימון לאדם אשר הוחלט להגיש נגדו כתב אישום (בכפוף לשימוע) באשמת שוחד. יודגש כי לא מדובר ב"סתם" שוחד, אלא בכזה העוסק בשימוש בכוחו של מר מוזס כמו"ל כדי להטות את דעת הציבור, אותו כוח אותו הוא מבקש לבצר ולחזק באמצעות העסקה. ערכי חופש הביטוי ותקשורת חופשית הם מאבני היסוד של הדמוקרטיה, ועל כן הדעת אינה סובלת את הרעיון כי הציבור יממן בכספו את הפגיעה בערכים אלו, ובכך גם בעצמו.
4. אם לא די בכך, העסקה בעייתית ביותר מבחינה כלכלית ומעוררת שאלות קשות לכל מי מחברי ועדת ההשקעה אשר יידרשו לאשר אותה. על-פי פרסומים,² הסיבה שמר מוזס מפלס דרכו בקרב המוסדיים הינה שהבנקים צמצמו באופן משמעותי, ואף חסמו, את כרו האשראי לענף התקשורת שסומן כענף בעל סיכון גבוה.
5. ככל הידוע לנו, הרווחיות של עסקי קבוצת ידיעות נמצאת בנסיגה משמעותית. כך למשל ידוע כי העיתונות הכתובה נמצאת במצב קשה ביותר, דבר המסביר את הירידה בערך המניות נשוא העסקה מאז ששועבדו

¹ <https://www.themarker.com/markets/.premium-1.6995465>
² <https://www.themarker.com/news/politics/1.6999126>

הלובי של הציבור

לטובת בנק הפועלים בשנת 2017 (נזכור, המניות שועבדו בגין הלוואה של כ-1.1 מיליארד ש"ח שהעניק בנק הפועלים למר אליעזר פישמן, אשר לא נפרעה ושבגינה הוכרז מר פישמן לפני כשנה וחצי פושט רגל). גם אתר חדשות כמו Ynet לא מצדיק הלוואה בסדר גודל כזה על רקע החיסול ההדרגתי של אתרי אינטרנט שהכנסותיהם מבוססות על פרסום, עקב התחרות מצד גוגל ופייסבוק. מכאן שההלוואה המבוקשת היא לרכישת נכס מסוכן בסכום נכבד, ויכולת החזר שלה אינה ברורה כלל. יתר על כן, על-פי הפרסומים הבנקים סירבו לתת מימון למר מוזס, ולכן יש להימנע בכל מחיר ממתן הלוואה מכספי הציבור.

6. על פי ניתוח אחזקות המוסדיים שבידינו, רוב הגופים המוסדיים בישראל מחזיקים במניות בנק הפועלים. אי לכך אנו מקווים כי נתתם דעתכם על הפער בין גובה הלוואה שניתנה לפישמן, כ-1.1 מיליארד ש"ח, ובין הסכום שיתקבל ממכירת המניות, כ-300 מיליון ש"ח - פער העומד על מאות מיליוני ש"ח ומשקף בדיוק את כל מה שטענו לעיל.

7. אנו מצפים כי בתוך מערך השיקולים להשקעת כספי ציבור החוסכים לפנסיה ייכללו גם ראייה ארוכת טווח לחינוך שוק מיטבי ולהתנהלות תקינה ונקיית כפיים, ולא תינתן יד להשקעה מזיקה המוגעת ישירות בציבור החוסכים.

8. על סמך כל זאת, נדרשת לגישתנו התנגדותכם להשתתפות במתן הלוואה. הציבור זכאי שמי שמנהל את כספו לא יתפתה להלוות כסף לעסקה כה בעייתית, הן מהבחינה הכלכלית והן מהבחינה הציבורית. בכוונתנו לפעול בכל הכלים העומדים לרשותנו למניעת עסקה זו.

בברכה,

עו"ד לינור דויטש	לירוי פרי	ד"ר הראל פרימק	ברק גונן
מנכ"לית לובי 99	לוביסט ציבורי, לובי 99	יו"ר משותף, צדק פיננסי	יו"ר משותף, צדק פיננסי

העתקים:

ד"ר משה ברקת, יו"ר רשות ההון ביטוח וחסכון
ענת גואטה, יו"ר רשות ניירות ערך

נספח ב/4

מכתבה של המבקשת לנגיד בנק
ישראל ולמפקח על הבנקים מיום
.20.06.20

ז' תמוז תש"ף
29/06/20

מר יאיר אבידן
המפקח על הבנקים
בנק ישראל

לכבוד:
פרופ' אמיר ירון
נגיד
בנק ישראל

הנדון: בקשה להתערבותכם הדחופה להפסקת "מערכת היחסים" הנמשכת בין בנק הפועלים לנוני מוזס

שלום רב,

1. אנחנו מתכבדים לפנות ולבקש את התערבותכם הדחופה בהפסקתה לאלתר של "מערכת היחסים" הנמשכת והמורכבת בין בנק הפועלים ומר ארנון (נוני) מוזס, המו"ל ובעל השליטה ב"ידיעות אחרונות". אנו בטוחים שגם אתם מודעים למצב הייחודי ששורר בין בנק הפועלים לבין מר מוזס, מו"ל ידיעות מזה שנים. אנו מקווים ורוצים להאמין שגם בנק ישראל והפיקוח על הבנקים מוטרדים מהפרסומים האחרונים ומעריכים שבשעה זו הנכם בוחנים את נושא ושוקלים באילו צעדים לנקוט.
2. בפניה זו אנו מבקשים להאיר את הפרטים הידועים אודות הקשר בין בנק הפועלים למר מוזס, ולהציע מספר אפיקי פעולה מידיים ואפקטיביים אשר לעניות דעתנו, נמצאים במסגרת סמכותכם, ולא פחות מכך – באחריותכם.
3. להלן בקצרה העובדות הידועות על הקשר בין בנק הפועלים לנוני מוזס ו"ידיעות אחרונות" על פי פרסומים בעיתונות ומפי התביעה שהגיש הדירקטור בידיעות אחרונות, מר צבי ליבר:
  - בנק הפועלים מחזיק בנתח של 34% ממניות ידיעות אחרונות, ו-14.6% מזכויות ההצבעה בדירקטוריון, בעקבות חילוט חובו של אליעזר פישמן.
  - לפי חשיפה של רביב דרוקר, בשנת 2013 לבנק הפועלים היתה חשיפה של 56.7 מיליון דולר לחברת אחזקות בבעלות נוני מוזס. לא ידוע אם ההלוואה הוחזרה. נציין כי כבר בזמן הגילוי הנ"ל עלו תהיות מתבקשות לגבי ההשפעה של ההלוואה על אופי הסיקור בעיתון, תהיות שהוכחו על ידי העיתון.
  - לפי כתב תביעה שהוגש על ידי דירקטור בידיעות, מר מוזס עשה שימוש בכספי קבוצת "ידיעות אחרונות" במסגרת מסחר בנגזרים ובחוזים עתידיים (בין היתר על שערי ריבית ומט"ח) והוביל לכך שהחברה הפסידה כתוצאה מאותו מסחר סכום נכבד. לפי הפרסומים, מוזס הפסיד לקבוצת ידיעות אחרונות כמיליארד שח.
  - עוד לפי כתב התביעה, במקביל לכך ביצע מר מוזס מסחר בחשבונותיו האישיים, כאשר המסחר האמור בוצע באמצעות מערכות וחשבונות שנוהלו בין השאר בבנק הפועלים. לפי הפרסום המסחר העמיק משמעותית את חובותיו של מוזס לבנק.
  - מר מוזס הינו נאשם במתן שוחד, כאשר מהות השוחד היא הטיית סיקור תמורת טובת הנאה כלכלית.
  - למרות המשמעויות הציבוריות העמוקות שיש בדבר, בנק הפועלים פעל להמשך שליטתו של מוזס בידיעות גם לאחר שפורסם כתב האישום כנגדו.
  - יתרה מכך, לפי הפרסום בכתב התביעה הדירקטור מטעם בנק הפועלים תמך בבקשתו של מוזס להשית את עלויות משפטו על "ידיעות אחרונות" כמו גם אישר את המשך

הפרקטיקה של משיכת סכומים גבוהים מקופת ידיעות על ידי מוזס. קשה להבין כיצד הדבר משרת את האינטרס של בנק הפועלים כבעל מניות.
→ ביוני 2019 סוכם על עסקה למכירת מניות בנק הפועלים בידיעות למר מוזס. העסקה טרם בוצעה, ייתכן שבשל קשיי מימון של מוזס.

4. לאור זאת הצעדים הנדרשים לדינו הינם:

4.1 חקירת הקשר העסקי המתמשך בין בנק הפועלים למוזס:

יש לקבל החלטה על פתיחת בדיקה וחקירה מטעם הפיקוח על הבנקים לבירור טיב הקשר בין הבנק למוזס, תוך התמקדות בתהליך ובשיקולים של הבנק להעמדת אשראי למוזס, ככל שהועמד אשראי כזה, ובתנאיו.
אנו סבורים שיש לבחון מי היו הגורמים המעורבים בהחלטות על העמדת האשראי בתקופות שונות, מה היו השיקולים שהנחו את הגורמים שקיבלו את ההחלטות, מה המידע שעמד לרשותם ומה היו נימוקיהם.
יש לבדוק האם האשראי הועמד משיקולים זרים שבנק לא אמור לשקול בבואו לתת אשראי, בפרט העוצמה הפוליטית והתקשורתית של נוטל האשראי. על הפיקוח לחקור ולהקדיש תשומת לב מיוחדת לבחינת היישום של בנק הפועלים את הנהלים הבנקאיים שקבע הפיקוח על הבנקים בעקבות הכשלים שהתגלו בחקירת כשלי האשראי לפישמן ודנקנר.

4.2 הפסקה לאלתר של הקשר בין בנק הפועלים ל"ידיעות אחרונות" על ידי מימוש המניות, החלפת כונס נכסים וביטול מיידי של מינוי דירקטור מטעם הבנק:

א. חיוב לממש את המניות:

יש לתת הנחיות לבנק הפועלים לסיים לאלתר את הקשר הבעייתי המתמשך הקיים בינו לבין "ידיעות אחרונות", הנובע מההליך המתמשך מזה מספר שנים למימוש המניות של ידיעות אחרונות שהיו בבעלותו של מר אליעזר פישמן, ומשועבדות לבנק. הליך זה יוצר נדבך נוסף ובעייתי במערכת היחסים בין הבנק למר מוזס מאחר והבנק מחזיק בנתח משמעותי של מניות אשר יש בהן כדי להקנות כח משמעותי למחזיק בהן.

הבנק באמצעות כונס שמונה על פי המלצתו, עו"ד פנחס רובין, שהינו גורם המקורב לבנק ולבעלת השליטה בעבר בבנק מזה שנים, החליט למכור את המניות למר מוזס. מכירה זו שאושרה למיטב ידיעתנו על ידי בית המשפט, טרם בוצעה, למרות שחלף הזמן שנדרש לכך, ככל הנראה בשל הקושי של מר מוזס למצוא את המימון הדרוש.

במצב דברים זה הציפיה הסבירה היא שהבנק, באמצעות הכונס, יפנה לבית המשפט לביטול המכירה ולחיפוש אחר קונה אחר לנכס. ואולם, למרבית התמיהה לא הכונס ולא הבנק נוקטים בצעדים הדרושים לביטול המכירה למר מוזס ולנקיטת הליכים למכירת המניות ולקבלת התמורה ממכירתן.

נדגיש כי מצב דברים זה בו הבנק, באמצעות כונס מטעמו, ממשיך מזה זמן רב להחזיק בשיעור כה משמעותי של מניות בתאגיד המוציא לאור עיתון מהגדולים במדינה שלו ואתר אינטרנט בעל תפוצה אדירה, אינו מתקבל על הדעת ולדעתנו מנוגד גם להוראות הדין האוסר על החזקת אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי, ולפיכך על בנק ישראל לפעול לאלתר להפסקתו.

ב. ביטול מינוי דירקטור מטעם הבנק בניגוד להוראות הדין:

מצב זה מחמיר גם לאור העובדה שהכונס, למיטב הבנתנו, בהסכמת הבנק, מינה את מר א. פילוסוף לכהן כדירקטור בבנק הפועלים כביכול מכח המניות של הבנק. פעולה זו לגישתינו מנוגדת להוראות הדין וכונס הנכסים לא היה רשאי למנות דירקטור מטעמו או מטעמו של הבנק.

אנו מבקשים לציין שמסקנתנו זו נסמכת על הוראות סעיף 26א לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1081. סעיף זה מתייחס לזכויותיו של הבנק כנושה של התאגיד עצמו וגם במקרה זה אינו מונה כלל את הזכות למנות נושא משרה מטעם הבנק הנושה של התאגיד, אלא רק את זכות הוטו במסגרת האסיפה הכללית.

במקרה דנן אנו עוסקים בסיטואציה אחרת, והיא שהבנק מממש מניות שהיו בבעלותו של אחר. במקרה זה על אחת כמה וכמה שאינו יכול למנות נושא משרה בתאגיד. לפיכך אנו פונים לפיקוח על הבנקים בבקשה שיוורה בדחיפות לבנק ולכונס מטעמו על הפסקת כהונתו של מר א. פילוסוף.

ג. החלפת כונס הנכסים:

אנו סבורים שלאור כל השתלשלות העניינים מן הראוי שהפיקוח על הבנקים יורה לבנק לפנות לבית המשפט ולבקש מינוי כונס מטעמו של בית המשפט, לאור העובדה שעו"ד רובין, עם כל הכבוד הראוי הינו גורם המקורב לבנק הפועלים, דבר אשר יכול לחזק את הקשר הלא נכון והלא רצוי בין עמדת ההשפעה מכח המניות של הבנק לבין "ידיעות אחרונות".

5. לאור כל האמור לעיל, אנחנו מצפים כי תנקטו בכל הצעדים הנדרשים לסיום מערכת היחסים האמורה ולא תתבוננו במתרחש מהצד. אנו קוראים למפקח על הבנקים להפעיל את סמכות הפיקוח הרחבה הנתונה לו בפקודת הבנקאות, בין היתר בסעיפים 5 ו-8א לפקודה, ולנקוט באופן מידי בצעדים שיבטיחו הן את סיום הקשר הבעייתי בין בנק הפועלים למר מוזס והן הפקת לקחים לטובת מניעת הישנות מקרים כאלו בעתיד.

6. נשמח לענות על כל שאלה בנושא.

בברכה,

ברק גונן ודי"ר הראל פרימק
יו"רים משותפים
צדק פיננסי

עו"ד לינור דויטש
מנכ"לית
לובייה 99

נספח 5/ב

מכתביה של המבקשת אל
הדח"צים ואל דירקטוריון בנק
הפועלים מיום 30.11.20.

30 נובמבר 2020

י"ד כסלו תשפ"א

לכבוד

מר דוד אבנר	הגב' דליה לב	הגב' רונית אברמזון-רוקח
דירקטור חיצוני חבר ועדת הביקורת	דירקטורית חיצונית, חברת ועדת הביקורת	דירקטורית חיצונית ויו"ר ועדת הביקורת
<u>בנק הפועלים</u>	<u>בנק הפועלים</u>	<u>בנק הפועלים</u>

א.ג.ג, שלום רב,

הנדון: עסקת מכירת מניות 'ידיעות אחרונות'

בשם לובי 99 (חל"צ) וצדק פיננסי (ע"ר) אנחנו מתכבדים לפנות אליכם ולבקשכם להתערב לאלתר למניעת עסקת מכירת מניות 'ידיעות אחרונות' המוחזקות על ידי בנק הפועלים לתאגיד 'ידיעות אחרונות', בהתאם לחובות המוטלות עליכם כדירקטורים בבנק הפועלים, וביתר שאת לאור היותכם כדירקטורים חיצוניים וחברי ועדת הביקורת.

עסקה זו, כך עולה החשש, הינה חוליה נוספת במערכת היחסים המתמשכת והבעייתית שבין בנק הפועלים לבין בעל השליטה ב'ידיעות אחרונות', ארנון (נוני) מוזס. במערכת יחסים זו ניתנו במהלך השנים האחרונות למוזס הטבות מפליגות מהבנק, באופן אשר מעלה סימני שאלה בנוגע למניעי הבנק למתן אותן הטבות, ובנוגע לאופן סיקור הבנק על ידי כלי התקשורת מקבוצת 'ידיעות אחרונות'.

העננה המרחפת מעל מערכת היחסים האמורה, מחייבת את הבנק לקיים פעולות בנוגע לעסקת האמורה, שיצביעו על תקינות התנהלותו ועל העדפת הבנק ובעלי מניותיו על פני העדפת טובתו של מר מוזס. ואולם על פניו, פעולותיו של הבנק רק מחזקות את החשש כי הבנק פועל שלא לשם השאת הרווח לטובת הבנק ובעלי מניותיו, אלא ממניעים זרים ואסורים של ניסיון לבצר את שליטתו של מר מוזס ב'ידיעות אחרונות'.

זאת, תוך סיכול מכוון של האפשרות למכור את המניות לאחרים, דרך ביטול זכות הסירוב הראשונה ב'קבוצת ידיעות' וכן תוך מתן הנחה ל'ידיעות אחרונות' בעסקת הרכישה.

כמו כן, אנו רוצים להסב את תשומת לבכם לכך שככל שתינתן הלוואה ל'ידיעות אחרונות' לטובת ביצוע עסקת הרכישה, הלוואה זו איננה הולמת הוראות נוהל בנקאי תקין ומעלה חשש כבד לאי פירעון הלוואה. כל זאת על רקע הלוואות קודמות שניתנו למר מוזס באופן פרטי, שעמדו בניגוד להוראות ניהול בנקאי תקין, בניגוד לנהלי הבנק והובילו אף להתערבות של בנק ישראל.

מתוקף תפקידכם כדירקטורים חלה עליכם האחריות האישית לעצירת העסקה ובחינתה, לאור הקשיים הממשיים שהיא מעלה.

רקע

1. לאחרונה פורסם כי מתגבשת עסקה במסגרתה בנק הפועלים (להלן: "הבנק") ימכור לתאגיד ידיעות אחרונות בע"מ (ח.פ. 510103922) (להלן: "ידיעות"), 34% ממניות ידיעות, המוחזקות בידי הבנק מאז 2016, מועד פשיטת הרגל של מר אליעזר פישמן, אשר שיעבד את המניות לבנק לשם הבטחת פירעון הלוואה שנטל ממנו לצורך רכישת אותן המניות.¹
2. אכן הגיעה העת לנקוט במהלכים למכירת המניות, שכן הותרתן בידי הבנק ללא נקיטת הליכים למכירתן במשך תקופה כה ארוכה, הינה בעייתית מאוד כשלעצמה ומעלה חשש למערכת יחסים פסולה בין העיתון לבנק. ואולם, עסקת המכירה המתגבשת עתה כוללת פגמים משמעותיים המעלים חששות כבדים וסימני שאלה קשים בדבר המניעים העומדים בבסיסה, ואנו קוראים לכן לעצור אותה לאלתר.
3. כפי שיתואר להלן, הבנק החליט לקדם מו"מ למכירת המניות לידיעות אף על פי שהעסקה עלולה לפגוע בבנק ובבעלי מניותיו. החלטה זו נובעת, על פניו, ממערכת היחסים ארוכת השנים שבין הבנק לבין מר נוני מוזס, בעל השליטה בידיעות (להלן: "מר מוזס").
4. לשם המחשת מערכת היחסים בין הבנק לבין מר מוזס, נציין מספר דוגמאות, ונדגיש שישנן נוספות:
  - 5.1 הבנק נתן לחברת י.ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס, הלוואה העומדת בניגוד לנהלי הבנק.² ככל הידוע לנו הלוואה זו טרם נפרעה במלואה על ידי מר מוזס, ואף הובילה להתערבות בנק ישראל שכתב דו"ח ביקורת מיוחד על הנושא והורה לבנק לקיים ביקורת על הלוואה.³
  - 5.2 הדירקטור מטעם הבנק בידיעות, מר פילוסוף, תמך במימון הגנתו המשפטית של מר מוזס בהליכים הפליליים כנגדו מכספי התאגיד, באופן המנוגד לכאורה לאינטרס שלו כבעל מניות.⁴
  - 5.3 הדירקטור מטעם הבנק בידיעות, מר פילוסוף, תמך בהמשך שליטתו של מר מוזס ב'קבוצת ידיעות' גם לאחר שהוגש כנגדו כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת ב'קבוצת ידיעות'.⁵
5. אם כן, המדובר במערכת יחסים הכוללת היסטוריה של מתן הטבות מפליגות מצד הבנק למר מוזס, באופן המעלה חשש כי מדובר בעסקה שהינה חוליה נוספת באותה מערכת יחסים קלוקלת - שכבר הולידה לא אחת החלטות תמוהות הפוגעות לכאורה באינטרס הכלכלי של הבנק, באופן המתחד אף יותר את סימן האזהרה הנובע מהעסקה הנוכחית.

¹ כתבתה של ענת ביין-לובוביץ' "בגיבוי בנק הפועלים ומתחת לרדאר: נוני מוזס מבקש לעצמו הנחת קורונה, והוא לא רואה בעיניים" מיום 12.11.2020 באתר "גלובס".

² ראו בהקשר זה סי' 8 לפרוטוקול דיון בוועדת הביקורת של בנק הפועלים מיום 04.03.20.

³ על פי פרוטוקול הדיון בוועדת הביקורת המוזכר בה"ש 2, בנק ישראל הורה לוועדת הביקורת של בנק הפועלים לקיים ביקורת בנוגע למתן הלוואה לחברת י.ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס.

⁴ ראו טעיפים 171-172 בת"א 20-27795-06 דויד ליבר נ' ארנון מוזס מהם עולה כי מר פילוסוף שכיהן כדירקטור מטעם הבנק בידיעות הצביע בעד שינוי כתב השיפוי כך שישפה את מר מוזס על הגנתו המשפטית לאורך ההליך הפלילי המתנהל נגדו, אף אם יואשם במסגרתו (להלן: "תביעת ליבר").

⁵ ראו פסי' 182 לתביעת ליבר.

הפגמים לכאורה בעסקה למכירת המניות

6. כידוע, מטבע הדברים, מטרת מכירתו של נכס משועבד, היא קבלת התמורה המרבית לטובת הבנק ובעלי מניותיו. בענייננו, עולה חשש ממשי כי העסקה לא נועדה להיטיב עם הבנק – שממילא "מחק" את החלק הארי מחובו של מר פישמן⁶, הפסד שגולגל כמובן לבעלי המניות ומהם לציבור אשר מושקע בבנק באמצעות כספי הפנסיה שלו – או עם בעלי מניותיו, אלא נועדה להיטיב עם מר מוזס. הדבר מעלה חשש בדבר המניעים העומדים בבסיס התנהלות הבנק, והכל כמפורט להלן.
7. מכירה במו"מ ישיר ללא הזמנה פומבית להגיש הצעות: על פי הפרסומים, מניות ידיעות' המוחזקות על ידי הבנק צפויות להימכר בסכום של כ 215 מיליון ₪ בלבד.⁷ עסקת המכירה מתבצעת באמצעות מו"מ ישיר בין הבנק לבין ידיעות', ללא הוצאת המניות למכירה בהליך פומבי, וללא פרסום קריאה ציבורית להציע הצעות לרכישת המניות.⁸ ההליך עומד לכאורה בניגוד מוחלט לאינטרס של הבנק למקסום הרווח ממכירת המניות, שיתגשם במלואו באמצעות פניה פומבית לקבלת הצעות לרכישת המניות ולאחר מכן ביצוע התמחרות בין המציעים.⁹
8. מכירה לידיעות' אף על פי שישנם מעוניינים נוספים: ממידע שיש בידינו עולה כי הבנק מתכוון לבצע את העסקה עם ידיעות' במו"מ ישיר ולא בהליך פומבי התורם להשאת הרווח, וזאת על אף שידוע לבנק כי ישנם גורמים אחרים אשר הביעו נכונות לרכוש את המניות. חמור מכך, מהמידע שבידינו עולה לכאורה כי כונס הנכסים מטעם הבנק, כבעל מניות בידיעות' סיכל באופן מכוון את האפשרות של מכירת המניות לאותם הגורמים האחרים, באמצעות תמיכה בביטול זכות הסירוב הראשונית וכי הליך בעניין זה תלוי ועומד בבית המשפט.¹⁰
9. הנחת קורונה: ישנן אינדיקציות בדבר כוונה תמוהה של הבנק לתת לידיעות' הנחה במחיר המניות לאור משבר הקורונה¹¹, הנחה שכמובן תגולגל לציבור בעלי המניות.
10. הערכת שווי: עולה ספק אם בוצעה הערכת שווי מסודרת, על ידי גורם חיצוני, כמצופה במסגרת עסקה כאמור. בהתאם, ספק האם המחיר בו נמכרות המניות לידיעות' אחרונות מגלם את ערכן.
11. פגיעה באינטרס הציבורי: בנק, ובוודאי בנק שבין בעלי מניותיו הגופים המוסדיים בהם חוסך הציבור את כספי הפנסיה שלו, הינו גוף בעל מאפיינים ציבוריים. במקרה כזה, על הבנק להתנהל בהתאם לעקרונות ציבוריים ולפעול באופן ההולם את האינטרס הציבורי.¹² משכך, לאור מערכת

⁶ החלואה למר פישמן עמדה על 1.1 מיליארד ₪.

⁷ בין לובוביץ', ראו לעיל ח"ש 1.

⁸ כתבתה של ענת ביי-לובוביץ' "מוזס עשוי לקבל "הנחת קורונה" בקניית "ידיעות אחרונות" מיום 04.11.20 באתר "גלובס".

⁹ בהקשר זה, נבקש להדגיש כי הליך למכירת מניות העיתון "גלובס" שהיה אף הוא בבעלות פישמן, נעשה בהליך מכריז וכששני גורמים הציעו עליו מחירים הגבוהים מהערכות השווי המוקדמות ואף בוצעה התמחרות ביניהם. ראו בהקשר זה כתבתו של נתי טוקר "במחירי שפל ובלי מכרז: ארבע שאלות על עסקת "ידיעות"-בנק הפועלים" מיום 27.06.20 באתר "TheMarker".

¹⁰ בעניין זה, ראו מכתב מאת דיויד ליבר שנסלה לכלל בעלי המניות בידיעות' אחרונות: לרבות כונס הנכסים מטעם הבנק, עוה"ד פיני רובין, הכולל התייחסות מפורשת לרצונם של משפחת יודקובסקי לממש את זכות הסירוב ולרכוש את המניות, בסעיף 129 לתצהיר דיויד ליבר המצורף לכתב התביעה בה"פ 28531-11-20. כמו כן, ראו פסי' 148 לכתב התביעה ממנה עולה כי עוה"ד רובין, כונס הנכסים מטעם הבנק, תמך בביטול זכות הסירוב הראשונה, ובכך מנע מבעלי מניות המיעוט לסרב לעסקה שבין הבנק לבין ידיעות' ולרכוש את המניות בעצמם.

¹¹ נציין בהקשר זה כי בדיון שהתקיים בתביעת ליבר, בעמ' 2, נטען כי "הכנסים מוכנים להסכים להנחת קורונה".

¹² ע"א 1691/11 בנק לאומי למשכנתאות בע"מ נ' רחל צוברי (פורסם בנבו, 15.12.2015), בפסי' ב' לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין: "בדומה לכך, הובעה העמדה כי התאגידים הבנקאיים הם גופים דו-מהותיים, וכמאלה חבים הם בחובות מן המשפט הציבורי, לרבות הגינות, סבירות, שיוון וכללי הצדק הטבעי.. דעה זו, במדינה מסוגה של ישראל על תרבותה העסקית, יש לה לטעמי על מה שתסמוך. יש אף המרחיקים לכת וטוענים כי מעמדם של התאגידים

היתכסים הבעייתית המתמשכת בין הבנק לבין מר מוזס, מצופה מהבנק כי יוכיח שפעל למכור את המניות לגורם אחר, שאיננו התאגיד 'ידיעות אחרונות' שבשליטת מר מוזס. כל זאת, ככל שאין בהעדפת קונה אחר בכדי לפגוע כלכלית בבנק. בענייננו, פעולות הבנק מצביעות לכאורה על התנהלות הפוכה, בה הבנק פועל בכל כוחו כדי למכור את המניות למר מוזס, במישרין או בעקיפין. נציין בהקשר זה את ההליך הקודם שנקט למכירת המניות למר מוזס עצמו, הליך שלבסוף לא צלח¹³ ובעקבותיו, כך נראה, נרקמה העסקה הנוכחית למכירת המניות לתאגיד 'ידיעות אחרונות', הנשלט בפועל על ידי מר נוני מוזס.¹⁴ נציין גם את הפגיעה באינטרס הציבורי הרחב שתיגרם על פניו מהעסקה הנוכחית, שהינה עסקה לרכישה עצמית של מניות שמשמעה – הרדמת המניות עסקה זו תחזק ותבצר את שליטתו של מר מוזס גם באסיפה הכללית של התאגיד, וזאת על רקע התנהלותו הבעייתית לכאורה כבעל השליטה הבאה לידי ביטוי בכתב האישום שהוגש כנגדו בפרשת תיק 2000.

המניעים לכאורה להתנהלות הבנק

12. השורה הארוכה של הפגמים האמורים, מצביעה, על פניה, על העדפת טובתו של מר מוזס על פני טובת הבנק ובעלי מניותיו, ומעלה ספק ממשי בדבר המניעים של הבנק בקיום העסקה. נזכיר בהקשר זה כי הדו"ח המסכם של ועדת החקירה הפרלמנטרית להתנהלות המערכת הפיננסית בהסדרי אשראי ללווים עסקיים גדולים (להלן: "ועדת החקירה"), התייחס למערכת הגומלין שבין המערכת הפיננסית לבין הלווים הגדולים, כאשר בין האמצעים להגדלת ההשפעה של הלווים הגדולים צוין השימוש בבעלות על כלי התקשורת¹⁵:

"מערכת גומלין בין נותני האשראי לקבוצות העסקיות אשר פוגעת במשק – עלות משקית נוספת, שבה דנה ועדת החקירה רבות, נוגעת לקשרי גומלין שעלולים להיווצר בין המערכת הפיננסית לבין הלווים הגדולים במשק אשר פוגעים בציבור. בקשרי גומלין שכאלה –

1. *הבנקים מעניקים אשראי בתנאים מועדפים ללווה גדול, והוא משתמש באשראי זה לצד חוץ עצמי מועט יחסית כדי לבנות ולשמר את שליטתו בקבוצה עסקית גדולה אשר בנויה במבנה פירמידלי ממונף;*
2. *הקבוצה העסקית הגדולה ובעל השליטה בה פועלים ליצירת רנטות כלכליות באמצעות מניעת תחרות, פגיעה ברפורמות נחוצות ושיבושן, בין השאר בהצבתם של חסמי כניסה לענף וניצול יתרונם בגיוס מקורות מימון על לווים אחרים ומתחרים בכוח. במקרים מסוימים (וכפי שעולה בלוח 1 לעיל), בעל השליטה רוכש גם אמצעי תקשורת שעשוי לפעול להרחבת השפעתו במשק...".*

13. בענייננו, ככל שהעסקה איננה משרתת את המטרה של השאת הרווח עולה שאלה בדבר מניעי הבנק בביצוע העסקה. האם הבנק מקבל תמורה אחרת, נסתרת, מ'ידיעות אחרונות' בעבור העדפה של התאגיד ושל מר מוזס על פני טובת הבנק ובעלי מניותיו?

¹³ הבנקאיים מצדיק את החלת המשפט הציבורי עליהם במישרין, כמו היו גופים ציבוריים של ממש, כיון ש"מעורבותם של הבנקים בחיים הפיננסיים של כל פרט ופרט במדינה היא כה עמוקה ומקפת עד כי אי-אפשר כיום לתאר אפשרות של ניהול ענייניו הפיננסיים של הפרט בלא הבנקים" מכל מקום, היא המבנה המשפטי באשר יהא, ברי כי התאגידים הבנקאיים אינם ככל הגופים הפרטיים, כאשר סטנדרט ההתנהגות המצופה מהם הוא מתמיר, וכך ראוי.

¹⁴ כתבתה של ענת בייך-לובוביץ' "בוטלה עסקת 'ידיעות אחרונות'-בנק פועלים בשל 'מתיחות עתיקת יומין' מיום 30.06.2019 באתר "גלובס".

¹⁵ מר מוזס מחזיק 24% ממניות 'ידיעות' אולם הינו בעל שליטה בדירקטוריון (56%).
¹⁶ דו"ח ועדת החקירה הפרלמנטרית להתנהלות המערכת הפיננסית בהסדרי אשראי ללווים עסקיים גדולים, אפריל 2019, בעמ' 171 ותרשים 13 בעמ' 172.

14. לאור האמור מחובתכם לעצור באופן מיידי את העסקה המתגבשת ולבחון את סימני השאלה שעולים, במיוחד על רקע החשש שלעסקה יש תמורה נוספת בדמות כיסוי תקשורתי, חשש שאינו מופרך כלל, בהתאם לממצאי ועדת החקירה. מוטלת עליכם אחריות אישית לכך ואי התערבות בעניין מצדכם עלולה לעלות לכדי הפרה של חובת הזהירות המוטלת עליכם כדירקטורים בבנק.¹⁶

מקורות מימון העסקה

15. בנוסף לאמור, מצופה מהבנק שיבחן את מקורות המימון לביצוע העסקה, עוד בטרם חתימת העסקה. זאת, שכן ככל שתאגיד ידיעות אחרונות יאלץ לקחת הלוואה לשם מימון העסקה, ישנו חשש כי הדבר, לכל הפחות בעקיפין, עלול להעמיק את הקושי של מר מוזס לפרוע את חובו לבנק.

16. עוד נוסף, כי ככל שלשם ביצוע העסקה לרכישת המניות יתבקש הבנק ליתן הלוואה לידיעות אחרונות, הרי שמתן הלוואה למימון עסקת רכישה עצמית של מניות, נופלת תחת ההגדרה של הלוואה ממונפת¹⁷ וחורגת ממסגרת ניהול הסיכונים וציפיות המפקח, כפי שיפורט להלן:

א. עולים סימני שאלה משמעותיים באשר ליכולתה של קבוצת ידיעות אחרונות לפרוע את חובותיה, בדבר יכולתה להקטין את המינוף עד לרמה בת-קיימא על פני פרק זמן סביר¹⁸, ובאשר לרמת הנגישות של הקבוצה למקורות מימון. נורת האזהרה באשר ליכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה עולה מדברי בעלי מניות המיעוט במסמך שנשלח ליועץ המשפטי של ידיעות וכן לכונס הנכסים מטעם הבנק, עו"ד רובין, ביום 08.10.2020.

"כל הנוכחים שמכירים היטב את מצבה נכסי וחוזרימי של החברה, יודעים שהלוואה מטורפת של מאות מיליונים ושעבוד נכסי החברה לטובת העסקה האמורה, תהווה גור דין מוות לחברה, שלא תוכל לפרוע את הלוואה שתיקח"¹⁹ (ההדגשה במקור).

ב. קיים סימן שאלה באשר לרצון ו/או ליכולת של כלל בעלי המניות לתמוך בשירות החוב של החברה ולא ניתן להסתמך בתמיכתם כמקור שני להחזר הלוואה.²⁰

ג. מימון רכישת המניות מצד ידיעות אחרונות, לא יוביל לניתוק המתבקש של הקשר ושל מערכת היחסים הבעייתית בין בנק הפועלים, הבנק הגדול במדינה, לידיעות אחרונות, עיתון בעל תפוצה רחבה, אלא להיפך. החלפת מעמדו של בנק הפועלים מבעל מניות מיעוט בתאגיד ידיעות אחרונות לנושה העיקרי בו, תגביר את התלות של העיתון בבנק ומנגד תחזק את כוחו של הבנק, כוח שעלול להיעשות בו שימוש שאיננו הולם את מעמדתו של הבנק כגוף ציבורי. זאת

¹⁶ ראו בעניין זה תני"ג (מחוזי מרכז) 12-09-10466 רמי אוסטרובסקי נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ (פורסם בנבו, 09.08.2015, בפס" 49 "חובת הזהירות של דירקטור כוללת שני רכיבים מצטברים, אשר די בחפרת אחד מהם כדי להוות הפרה של חובת הזהירות: רכיב פרוצדוראלי ורכיב מהותי. הרכיב הפרוצדוראלי טמון בחובתו של הדירקטור להיות מיודע בענייני החברה הנמצאים באחריות הדירקטוריון: עליו להשתתף בדיוני דירקטוריון החברה והוועדות שבהן הוא חבר, לעיין בחומר הרקע, להאזין להסברים ולשאלות שאלות חבהרה כמידת הצורך (סעיף 253 לחוק החברות מדגיש דווקא היבט זה של חובת הזהירות). הרכיב המהותי עניינו בחובתו של הדירקטור להביע עמדתו ולהצביע בקשר לענייני החברה בהתאם לטובת החברה, וזאת לפי מיטב שיקול דעתו המקצועי."¹⁷ לפי נב"ת 327 (נוהל הלוואות ממונפות) ונת"ב 323 (מגבלות על מימון עסקאות הוניות), הוראות בנושא סיכון אשראי, חוזר מסי ח-06-2461, מתאריך 28.04.2015.

¹⁸ סעיף 111 לנב"ת 327.
¹⁹ מתוך מכתב שנשלח ביום 08.10.20 מטעם עו"ד פירט המייצג את בית האב יודקובסקי, בעל מניות בידיעות אחרונות, לעו"ד החברה ביחס לפרוטוקול האספה הכללית שהתקיימה ביום 27.08.20.
²⁰ סעיף 111 לנב"ת 327. נציין בעניין זה את החוב של מר מוזס לבנק, כפי שעולה בתביעת ליבר.

על אחת כמה וכמה לאור החשש כי העמדת החוב לפירעון מייד, בתרחיש הסביר, עלולה להביא את 'ידיעות' למצב של חדלות פרעון.

17. נוסף, כי לאור ממצאי דו"ח ועדת הביקורת בנוגע לילקוחות הפלטינוס²¹ ומר מוזס ביניהם²², עולה שלבנק ישנה היסטוריה בעייתית בנוגע להלוואות המנוגדות לנהלים, לטובת "לקוחות מועדפים" כמר מוזס, מה שמגביר את החשש ממתן הלוואה על ידי הבנק ל'ידיעות' בענייננו. בהקשר זה על רקע התנהלותו הבעייתית הקודמת של הבנק מול מר מוזס, ולאור האינדיקציות הרבות מהן עולה כי מדובר בהלוואה שאיננה לטובת הבנק, איננה עומדת בהוראות הרגולציה וספק אם עומדת בנהלי הבנק, אנו קוראים לכם להתערב מבעוד מועד על מנת להימנע ממתן ההלוואה.

סיכום

18. הליך מכירת המניות במו"מ ישיר עם 'ידיעות אחרונות' והעדפת טובת מר מוזס על פני הבנק ובעלי מניותיו, פוגעים בבנק ובבעלי מניותיו, באינטרס הציבורי הרחב ואינם הולמים עקרונות המצופים מהבנק מכוח היותו גוף בעל אופי ציבורי, שנדרשות ממנו נורמות התואמות את כללי המנהל התקין.
19. נזכיר בהקשר זה, כי ועדת החקירה הפרלמנטרית להתנהלות המערכת הפיננסית בהסדרי אשראי ללוויים עסקיים גדולים, בראשות ח"כ לשעבר איתן כבל, הציגה ממצאים לא פשוטים בנוגע להתנהלות הבנקים מול לוויים גדולים בכל הנוגע למתן אשראי, תוך ציון שימוש שנעשה לעיתים בכלי התקשורת בכדי להרחיב את ההשפעה על המשק כולו ועל המערכת הפיננסית בכלל כך.²² אנו תקווה כי הלקחים שנלמדו ממקרי עבר יהיו "תמרור אזהרה" עבור הבנק בכל הנוגע לעסקה זו.
20. תפקידכם כדח"צים להוות "שומרי סף" עצמאיים, לפקח על התנהלות הבנק בהתאם לחוק, להוראות הרגולציה, ולנהלי הבנק לטובת הבנק, בעלי מניותיו והציבור בכללותו.²³ תפקיד זה מחייב אתכם לפעול בענייננו בכדי לעצור לאלתר, בזמן אמת, את המכירה לתאגיד 'ידיעות אחרונות', ולהורות על נקיטת הליך למכירת המניות שיהיה ציבורי, שקוף ופתוח לכל המעוניין, שבו תתבצע גם התמחרות בין מציעים. כמו כן, אנו מפצירים בכם למנוע מתן הלוואה ל'ידיעות אחרונות', ככל שהעסקה תושלם. הדבר הכרחי ולו על מנת לפזר את עננת החששות המשמעותיים העולים מהליך מכירה תמוה זה, הבאים לידי ביטוי במכתב זה.

ברק גוין	עו"ד לינור דויטש	עו"ד זהר אלטמן-רפאל
יו"ר במשותף	מנכ"לית	לוביסטית ציבורית
צדק פיננסי	לובי 99	לובי 99

²¹ דו"ח ועדת הביקורת.

²² דו"ח ועדת החקירה, בעמ' 171-172.

²³ ראו את פסק דינו של כב' השופט עמית בע"מ 7735/14 אילן ורדניקוב נ' שאול אלוביץ (פורסם בנוב, 28.12.2016): "הדירקטור החיצוני משמש כשומר-סף עצמאי, והוא נעדר זיקה לפונקציונרים השונים בחברה... כוחו של הדח"צ וחשיבותו הרבה טמונים אפוא, בין היתר, בעצמאותו ובכישוריו, ביכולתו לאזן בין אינטרסים מתנגשים בדירקטוריון, וביכולתו למנוע ניצול לרעה מצד קבוצות אינטרסנטיות בחברה..."; פסק דינה של כב' השופטת אופיר-תום בת"פ 1168/94 מדינת ישראל נ' תכן הנפקות (1987) בע"מ, פ"ד תשנ"ד(4) 424: "על פני הדברים נראה, שהדמ"צ, כשמו, אמור לשמש כשלוחו של הציבור וכנציגם של החוק והסדר בחברה. תפקידו מחייבו, בין היתר, לפקח, מתוך דירקטוריון החברה, על פעילותה התקינה ועל צייתה להוראות הקוגנטיות שבחוק. כך, תוך השתלבותו במסגרת מנגנוני הפיקוח האחרים בחברה, בהם, מנגנון הפיקוח המבני והשיפוטי. במסגרת תפקידו זה אמור הדמ"צ לפעול כדירקטור חסר פניות ונטול השפעות חיצוניות, כשמגמתו המרכזית, צמצום מירבי של הפער הקיים בחברה המודרנית בין בעלות לשליטה. בכל ההקשרים האלה, אמור הדמ"צ לפעול כמי שמיצג את טובת הציבור, אשר ממנו נשלח לפעול בחברה."

30 נובמבר 2020
 י"ד כסלו תשפ"א

לכבוד

מר ראובן קרופיק, יו"ר הדירקטוריון

חברי הדירקטוריון

בנק הפועלים

א.ג.נ, שלום רב,

הנדון: עסקת מכירת מניות 'ידיעות אחרונות'

בשם לובי 99 (חל"צ) וצדק פיננסי (ע"ר) אנחנו מתכבדים לפנות אליכם ולבקשכם להתערב לאלתר למניעת עסקת מכירת מניות 'ידיעות אחרונות' המוחזקות על ידי בנק הפועלים לתאגיד 'ידיעות אחרונות', בהתאם לחובות המוטלות עליכם כדירקטורים בבנק הפועלים.

עסקה זו, כך עולה החשש, הינה חוליה נוספת במערכת היחסים המתמשכת והבעייתית שבין בנק הפועלים לבין בעל השליטה ב'ידיעות אחרונות', ארנון (נוני) מוזס. במערכת יחסים זו ניתנו במהלך השנים האחרונות למוזס הטבות מפליגות מהבנק, באופן אשר מעלה סימני שאלה בנוגע למניעי הבנק למתן אותן הטבות, ובנוגע לאופן סיקור הבנק על ידי כלי התקשורת מקבוצת 'ידיעות אחרונות'.

העננה המרחפת מעל מערכת היחסים האמורה, מחייבת את הבנק לקיים פעולות בנוגע לעסקה האמורה, שיצביעו על תקינות התנהלותו ועל העדפת הבנק ובעלי מניותיו על פני העדפת טובתו של מר מוזס. ואולם על פניו, פעולותיו של הבנק רק מחזקות את החשש כי הבנק פועל שלא לשם השאת הרווח לטובת הבנק ובעלי מניותיו, אלא ממניעים זרים ואסורים של ניסיון לבצר את שליטתו של מר מוזס ב'ידיעות אחרונות'.

זאת, תוך סיכול מכוון של האפשרות למכור את המניות לאחרים, דרך ביטול זכות הסירוב הראשונה ב'קבוצת ידיעות' וכן תוך מתן הנחה ל'ידיעות אחרונות' בעסקת הרכישה.

כמו כן, אנו רוצים להסב את תשומת לבכם לכך שככל שתינתן הלוואה ל'ידיעות אחרונות' לטובת ביצוע עסקת הרכישה, הלוואה זו איננה הולמת הוראות נוהל בנקאי תקין ומעלה חשש כבד לאי פירעון ההלוואה. כל זאת על רקע הלוואות קודמות שניתנו למר מוזס באופן פרטי, שעמדו בניגוד להוראות ניהול בנקאי תקין, בניגוד לנהלי הבנק והובילו אף להתערבות של בנק ישראל.

מתוקף תפקידכם כדירקטורים חלה עליכם האחריות האישית לעצירת העסקה ובחינתה, לאור הקשיים הממשיים שהיא מעלה.

רקע

1. לאחרונה פורסם כי מתגבשת עסקה במסגרתה בנק הפועלים (להלן: "הבנק") ימכור לתאגיד 'ידיעות אחרונות בע"מ' (ח.פ 510103922) (להלן: 'ידיעות'), 34% ממניות 'ידיעות', המוחזקות בידי

- הבנק מאז 2016, מועד פשיטת הרגל של מר אליעזר פישמן, אשר שיעבד את המניות לבנק לשם הבטחת פירעון הלוואה שנטל ממנו לצורך רכישת אותן המניות.¹
2. אכן הגיעה העת לנקוט במהלכים למכירת המניות, שכן הותרתן בידי הבנק ללא נקיטת הליכים למכירתן במשך תקופה כה ארוכה, הינה בעייתית מאוד כשלעצמה ומעלה חשש למערכת יחסים פסולה בין העיתון לבנק.
3. ואולם, עסקת המכירה המתגבשת עתה כוללת פגמים משמעותיים המעלים חששות כבדים וסימני שאלה קשים בדבר המניעים העומדים בבסיסה, ואנו קוראים לכן לעצור אותה לאלתר.
4. כפי שיתואר להלן, הבנק החליט לקדם מו"מ למכירת המניות לידיעותי אף על פי שהעסקה עלולה לפגוע בבנק ובבעלי מניותיו. החלטה זו נובעת, על פניו, ממערכת היחסים ארוכת השנים שבין הבנק לבין מר נוני מוזס, בעל השליטה בידיעותי (להלן: "מר מוזס").
5. לשם המחשת מערכת היחסים בין הבנק לבין מר מוזס, נציין מספר דוגמאות, ונדגיש שישנן נוספות:
- 5.1 הבנק נתן לחברת 'ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס, הלוואה העומדת בניגוד לנהלי הבנק.² ככל הידוע לנו הלוואה זו טרם נפרעה במלואה על ידי מר מוזס, ואף הובילה להתערבות בנק ישראל שכתב דו"ח ביקורת מיוחד על הנושא והורה לבנק לקיים ביקורת על ההלוואה.³
- 5.2 הדירקטור מטעם הבנק בידיעותי, מר פילוסוף, תמך במימון הגנתו המשפטית של מר מוזס בהליכים הפליליים כנגדו מכספי התאגיד, באופן המנוגד לכאורה לאינטרס שלו כבעל מניות.⁴
- 5.3 הדירקטור מטעם הבנק בידיעותי, מר פילוסוף, תמך בהמשך שליטתו של מר מוזס ב'קבוצת ידיעותי גם לאחר שהוגש כנגדו כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת ב'קבוצת ידיעותי'.⁵
6. אם כן, המדובר במערכת יחסים הכוללת היסטוריה של מתן הטבות מפליגות מצד הבנק למר מוזס, באופן המעלה חשש כי מדובר בעסקה שהינה חוליה נוספת באותה מערכת יחסים קלוקלת - שכבר הולידה לא אחת החלטות תמוהות הפוגעות לכאורה באינטרס הכלכלי של הבנק, באופן המחודד אף יותר את סימן האזהרה הנובע מהעסקה הנוכחית.

הפגמים לכאורה בעסקה למכירת המניות

7. כידוע, מטבע הדברים, מטרת מכירתו של נכס משועבד, היא קבלת התמורה המרבית לטובת הבנק ובעלי מניותיו. בענייננו, עולה חשש ממשי כי העסקה לא נועדה להיטיב עם הבנק – שממילא "מחק" את החלק הארי מחובו של מר פישמן,⁶ הפסד שגולגל כמובן לבעלי המניות ומהם לציבור

¹ כתבתה של ענת ביי-לובוביץ' "גיבוי בנק הפועלים ומתחת לרדאר: נוני מוזס מבקש לעצמו הנחת קורונה, והוא לא רואה בעיניים" מיום 12.11.2020 באתר "גלובס".

² ראו בהקשר זה ס' 8 לפרוטוקול דיון בוועדת הביקורת של בנק הפועלים מיום 04.03.20.

³ על פי פרוטוקול הדיון בוועדת הביקורת המוזכר בה"ש 2, בנק ישראל הורה לוועדת הביקורת של בנק הפועלים לקיים ביקורת בנוגע למתן הלוואה לחברת 'ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס.

⁴ ראו סעיפים 171-172 בת"א 27795-06-20 דויד ליבר נ' ארנון מוזס מהם עולה כי מר פילוסוף שכיהן כדירקטור מטעם הבנק בידיעותי הצביע בעד שינוי כתב השיפוי כך שישפה את מר מוזס על הגנתו המשפטית לאורך ההליך הפלילי המתנהל נגדו, אף אם יואשם במסגרתו (להלן: "תביעת ליבר").

⁵ ראו פס' 182 לתביעת ליבר.

⁶ ההלוואה למר פישמן עמדה על 1.1 מיליארד ₪.

אשר מושקע בבנק באמצעות כספי הפנסיה שלו – או עם בעלי מניותיו, אלא נועדה להיטיב עם מר מוזס. הדבר מעלה חשש בדבר המניעים העומדים בבסיס התנהלות הבנק, והכל כמפורט להלן.

8. מכירה במו"מ ישיר ללא הזמנה פומבית להגיש הצעות: על פי הפרסומים, מניות 'ידיעות' המוחזקות על ידי הבנק צפויות להימכר בסכום של כ-215 מיליון ₪ בלבד.⁷ עסקת המכירה מתבצעת באמצעות מו"מ ישיר בין הבנק לבין 'ידיעות', ללא הוצאת המניות למכירה בהליך פומבי, וללא פרסום קריאה ציבורית להציע הצעות לרכישת המניות.⁸ ההליך עומד לכאורה בניגוד מוחלט לאינטרס של הבנק למקסום הרווח ממכירת המניות, שיתגשם במלואו באמצעות פניה פומבית לקבלת הצעות לרכישת המניות ולאחר מכן ביצוע התמחרות בין המציעים.⁹

9. מכירה לידיעות' אף על פי שישנם מעוניינים נוספים: ממידע שיש בידינו עולה כי הבנק מתכוון לבצע את העסקה עם 'ידיעות' במו"מ ישיר ולא בהליך פומבי התורם להשאת הרווח, וזאת על אף שידוע לבנק כי ישנם גורמים אחרים אשר הביעו נכונות לרכוש את המניות. חמור מכך, מהמידע שבידינו עולה לכאורה כי כונס הנכסים מטעם הבנק, כבעל מניות בידיעות' סיכל באופן מכוון את האפשרות של מכירת המניות לאותם הגורמים האחרים, באמצעות תמיכה בביטול זכות הסירוב הראשונית וכי הליך בעניין זה תלוי ועומד בבית המשפט.¹⁰

10. הנחת קורונה: ישנן אינדיקציות בדבר כוונה תמוהה של הבנק לתת לידיעות' הנחה במחיר המניות לאור משבר הקורונה,¹¹ הנחה שכמובן תגולגל לציבור בעלי המניות.

11. הערכת שווי: עולה ספק אם בוצעה הערכת שווי מסודרת, על ידי גורם חיצוני, כמצופה במסגרת עסקה כאמור. בהתאם, עולה ספק האם המחיר בו נמכרות המניות לידיעות' אחרונות' מגלם את ערכן.

12. פגיעה באינטרס הציבורי: בנק, ובוודאי בנק שבין בעלי מניותיו הגופים המוסדיים בהם חוסך הציבור את כספי הפנסיה שלו, הינו גוף בעל מאפיינים ציבוריים. במקרה כזה, על הבנק להתנהל בהתאם לעקרונות ציבוריים ולפעול באופן ההולם את האינטרס הציבורי.¹² משכך, לאור מערכת היחסים הבעייתית המתמשכת בין הבנק לבין מר מוזס, מצופה מהבנק כי יוכיח שפעל למכור את

⁷ בין לובובקי, ראו לעיל הי"ש 1.

⁸ כתבתה של ענת ביי-לובובקי "מוזס עשוי לקבל "הנחת קורונה" בקניית "ידיעות אחרונות" מיום 04.11.20 באתר "גלובס".

⁹ בהקשר זה, נבקש להדגיש כי הליך למכירת מניות העיתון "גלובס" שהיה אף הוא בבעלות פישמן, נעשה בהליך מכריז וכששני גורמים הציעו עליו מחירים הגבוהים מהערכות השווי המוקדמות ואף בוצעה התמחרות ביניהם. ראו בהקשר זה כתבתו של נתי טוקר "במחירי שפל ובלי מכרז: ארבע שאלות על עסקת "ידיעות-בנק הפועלים" מיום 27.06.20 באתר "TheMarker".

¹⁰ בעניין זה, ראו מכתב מאת דיויד ליבר שנשלח לכלל בעלי המניות בידיעות' אחרונות' לרבות לכונס הנכסים מטעם הבנק, עוה"ד פיני רובין, הכולל התייחסות מפורשת לרצונם של משפחת יודקובסקי לממש את זכות הסירוב ולרכוש את המניות, בסעיף 129 לתצהיר דיויד ליבר המצורף לכתב התביעה בה"פ 20-11-28531. כמו כן, ראו פסי' 148 לכתב התביעה ממנה עולה כי עוה"ד רובין, כונס הנכסים מטעם הבנק, תמך בביטול זכות הסירוב הראשונה, ובכך מנע מבעלי מניות המיעוט לטוב לעסקה שבין הבנק לבין ידיעות' ולרכוש את המניות בעצמם.

¹¹ נציין בהקשר זה כי בדיון שהתקיים בתביעת ליבר, בעמ' 2, נטען כי "הכונסים מוכנים להסכים להנחת קורונה".

¹² ע"א 1691/11 בנק לאומי למשכנתאות בע"מ נ' רחל צוברי (פורסם בנב, 15.12.2015), בפסי' ב' לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין: "בדומה לכך, הובעה העמדה כי התאגידים הבנקאיים הם גופים דו-מהותיים, וככאלה חבים הם בחובות מן המשפט הציבורי, לרבות הגינות, סבירות, שיוון וכללי הצדק הטבעי.. דעה זו, במדינה מסוגה של ישראל על תרבותה העסקית, יש לה לטעמי על מה שתסמוך. יש אף המרחיקים לכת וטוענים כי מעמדם של התאגידים הבנקאיים מצדיק את החלת המשפט הציבורי עליהם במישור, כמו היו גופים ציבוריים של ממש, כיון ש"מעורבותם של הבנקים בחיים הפיננסיים של כל פרט ופרט במדינה היא כה עמוקה ומקפת עד כי אי-אפשר כיום לתאר אפשרות של ניהול ענייניו הפיננסיים של הפרט בלא הבנקים" מכל מקום, היא המבנה המשפטי באשר יהא, ברי כי התאגידים הבנקאיים אינם ככל הגופים הפרטיים, כאשר סטנדרט ההתנהגות המצופה מהם הוא מחמיר, וכך ראו".

המניות לגורם אחר, שאיננו התאגיד ידיעות אחרונות' שבשליטת מר מוזס. כל זאת, ככל שאין בהעדפת קונה אחר בכדי לפגוע כלכלית בבנק. בענייננו, פעולות הבנק מצביעות לכאורה על התנהלות הפוכה, בה הבנק פועל בכל כוחו כדי למכור את המניות למר מוזס, במישרין או בעקיפין. נציין בהקשר זה את ההליך הקודם שנקט למכירת המניות למר מוזס עצמו, הליך שלבסוף לא צלח¹³ ובעקבותיו, כך נראה, נרקמה העסקה הנוכחית למכירת המניות לתאגיד ידיעות אחרונות', הנשלט בפועל על ידי מר נוני מוזס.¹⁴ נציין גם את הפגיעה באינטרס הציבורי הרחב שתיגרם על פניו מהעסקה הנוכחית, שהינה עסקה לרכישה עצמית של מניות שמשמעה – הרדמת המניות עסקה זו תחזק ותבצר את שליטתו של מר מוזס גם באסיפה הכללית של התאגיד, וזאת על רקע התנהלותו הבעייתית לכאורה כבעל השליטה הבאה לידי ביטוי בכתב האישום שהוגש כנגדו בפרשת תיק 2000.

המניעים לכאורה להתנהלות הבנק

13. השורה הארוכה של הפגמים האמורים, מצביעה, על פניה, על העדפת טובתו של מר מוזס על פני טובת הבנק ובעלי מניותיו, ומעלה ספק ממשי בדבר המניעים של הבנק בקיום העסקה. נזכיר בהקשר זה כי הדו"ח המסכם של ועדת החקירה הפרלמנטרית להתנהלות המערכת הפיננסית בהסדרי אשראי ללווים עסקיים גדולים (להלן: "ועדת החקירה"), התייחס למערכת הגומלין שבין המערכת הפיננסית לבין הלווים הגדולים, כאשר בין האמצעים להגדלת ההשפעה של הלווים הגדולים צוין השימוש בבעלות על כלי התקשורת¹⁵:

"מערכת גומלין בין נותני האשראי לקבוצות העסקיות אשר פוגעת במשק – עלות משקית נוספת, שבה דנה ועדת החקירה רבות, נוגעת לקשרי גומלין שעלולים להיווצר בין המערכת הפיננסית לבין הלווים הגדולים במשק אשר פוגעים בציבור. בקשרי גומלין שכאלה –

1. *הבנקים מעניקים אשראי בתנאים מועדפים ללווה גדול, והוא משתמש באשראי זה לצד הון עצמי מועט יחסית כדי לבנות ולשמר את שליטתו בקבוצה עסקית גדולה אשר בנויה במבנה פירמידלי ממונף;*
2. *הקבוצה העסקית הגדולה ובעל השליטה בה פועלים ליצירת רנטות כלכליות באמצעות מניעת תחרות, פגיעה ברפורמות נחוצות ושיבושן, בין השאר בהצבתם של חסמי כניסה לענף וניצול יתרונם בגיוס מקורות מימון על לווים אחרים ומתחרים בכוח. במקרים מסוימים (וכפי שעולה בלוח 1 לעיל), בעל השליטה רוכש גם אמצעי תקשורת שעשוי לפעול להרחבת השפעתו במשק...".*

14. בענייננו, ככל שהעסקה איננה משרתת את המטרה של השאת הרווח עולה שאלה בדבר מניעי הבנק בביצוע העסקה. האם הבנק מקבל תמורה אחרת, נסתרת, מ"ידיעות אחרונות' בעבור העדפה של התאגיד ושל מר מוזס על פני טובת הבנק ובעלי מניותיו?

15. לאור האמור מחובתכם לעצור באופן מיידי את העסקה המתגבשת ולבחון את סימני השאלה שעולים, במיוחד על רקע החשש שלעסקה יש תמורה נוספת בדמות כיסוי תקשורת, חשש שאינו

¹³ כתבתה של ענת ביי-לובוביץ' "בוטלה עסקת ידיעות אחרונות"-בנק פועלים בשל "מתחוות עתיקת יומיו" מיום 30.06.2019 באתר "גלובס".

¹⁴ מר מוזס מחזיק 24% ממניות ידיעות אולם הינו בעל שליטה בדירקטוריון (56%).

¹⁵ דו"ח ועדת החקירה הפרלמנטרית להתנהלות המערכת הפיננסית בהסדרי אשראי ללווים עסקיים גדולים, אפריל 2019, בעמ' 171 ותרשים 13 בעמ' 172.

מופרך כלל, בהתאם לממצאי ועדת החקירה. **מוטלת עליכם אחריות אישית לכך ואי התערבות בעניין מצדכם עלולה לעלות לכדי הפרה של חובת הזהירות המוטלת עליכם כדירקטורים בבנק.**¹⁶

מקורות מימון העסקה

16. בנוסף לאמור, מצופה מהבנק שיבחן את מקורות המימון לביצוע העסקה, עוד בטרם חתימת העסקה. זאת, שכן ככל שתאגיד ידועות אחרונותי יאלץ לקחת הלוואה לשם מימון העסקה, ישנו חשש כי הדבר, לכל הפחות בעקיפין, עלול להעמיק את הקושי של מר מוזס לפרוע את חובו לבנק.

17. עוד נוסף, כי ככל שלשם ביצוע העסקה לרכישת המניות יתבקש הבנק ליתן הלוואה לידיעות אחרונותי, הרי שמתן הלוואה למימון עסקת רכישה עצמית של מניות, נופלת תחת ההגדרה של הלוואה ממונפת¹⁷ וחורגת ממסגרת ניהול הסיכונים וציפיות המפקח, כפי שיפורט להלן:

א. עולים סימני שאלה משמעותיים באשר ליכולתה של קבוצת ידיעות אחרונותי לפרוע את חובותיה, בדבר יכולתה להקטין את המינוף עד לרמה בת-קיימא על פני פרק זמן סביר¹⁸, ובאשר לרמת הנגישות של הקבוצה למקורות מימון. נורת האזהרה באשר ליכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה עולה מדברי בעלי מניות המיעוט במסמך שנשלח ליועץ המשפטי של ידיעותי וכן לכונס הנכסים מטעם הבנק, עו"ד רובין, ביום 08.10.2020.

"כל הנוכחים שמכירים היטב את מצבה נכספי והתזרימי של החברה, יודעים שהלוואה מטורפת של מאות מיליונים ושעבוד נכסי החברה לטובת העסקה האמורה, תהווה גזר דין מוות לחברה, שלא תוכל לפרוע את הלוואה שתקח"¹⁹ (ההדגשה במקור).

ב. קיים סימן שאלה באשר לרצון ואו ליכולת של כלל בעלי המניות לתמוך בשירות החוב של החברה ולא ניתן להסתמך בתמיכתם כמקור שני להחזר הלוואה.²⁰

ג. מימון רכישת המניות מצד ידיעות אחרונותי, לא יוביל לניתוק המתבקש של הקשר ושל מערכת היחסים הבעייתית בין בנק הפועלים, הבנק הגדול במדינה, לידיעות אחרונותי, עיתון בעל תפוצה רחבה, אלא להיפך. החלפת מעמדו של בנק הפועלים מבעל מניות מיעוט בתאגיד ידיעות אחרונותי לנושה העיקרי בו, תגביר את התלות של העיתון בבנק ומנגד תחזק את כוחו של הבנק, כוח שעלול להיעשות בו שימוש שאיננו הולם את מעמדתו של הבנק כגוף ציבורי. זאת על אחת כמה וכמה לאור החשש כי העמדת החוב לפירעון מיידי, בתרחיש הסביר, עלולה להביא את ידיעותי למצב של חדלות פרעון.

¹⁶ ראו בעניין זה תנייג (מחוזי מרכז) 10466-09-12 רמי אוסטרובסקי נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ (פורסם בנבו, 09.08.2015, בפס" 49 "חובת הזהירות של דירקטור כוללת שני רכיבים מצטברים, אשר די בהפרת אחד מהם כדי להוות הפרה של חובת הזהירות: רכיב פרוצדוראלי ורכיב מהותי. הרכיב הפרוצדוראלי טמון בחובתו של הדירקטור להיות מיודע בענייני החברה הנמצאים באחריות הדירקטוריון: עליו להשתתף בדיוני דירקטוריון החברה והוועדות שבהן הוא חבר, לעיין בחומר הרקע, להאזין להסברים ולשאול שאלות הבהרה כמידת הצורך (סעיף 253 לחוק החברות מדגיש דווקא היבט זה של חובת הזהירות). הרכיב המהותי עניינו בחובתו של הדירקטור להביע עמדתו ולהצביע בקשר לענייני החברה בהתאם לטובת החברה, וזאת לפי מיטב שיקול דעתו המקצועי."¹⁷ לפי נב"ת 327 (נוהל הלוואות ממונפות) ונת"ב 323 (מגבלות על מימון עסקאות הוניות), הוראות בנושא סיכון אשראי, חוזר מסי ת-06-2461, מתאריך 28.04.2015.

¹⁸ סעיף 111 לנב"ת 327.
¹⁹ מתוך מכתב שנשלח ביום 08.10.20 מטעם עו"ד פירט המייצג את בית האב יודקובסקי, בעל מניות בידיעות אחרונותי, לעו"ד החברה ביחס לפרוטוקול האספה הכללית שהתקיימה ביום 27.08.20.
²⁰ סעיף 111 לנב"ת 327. נציין בעניין זה את החוב של מר מוזס לבנק, כפי שעולה בתביעת ליבר.

18. נוסף, כי לאור ממצאי דו"ח ועדת הביקורת בנוגע ללקוחות הפלטינוס, ומר מוזס ביניהם²¹, עולה שלבנק ישנה היסטוריה בעייתית בנוגע להלוואות המנוגדות לנהלים, לטובת "לקוחות מועדפים" כמר מוזס, מה שמגביר את החשש ממתן הלוואה על ידי הבנק ל"ידיעות" בענייננו. בהקשר זה על רקע התנהלותו הבעייתית הקודמת של הבנק מול מר מוזס, ולאור האינדיקציות הרבות מהן עולה כי מדובר בהלוואה שאיננה לטובת הבנק, איננה עומדת בהוראות הרגולציה וספק אם עומדת בנהלי הבנק, אנו קוראים לכם להתערב מבעוד מועד על מנת להימנע ממתן הלוואה.

סיכום

19. הליך מכירת המניות במו"מ ישיר עם ידיעות אחרונות והעדפת טובתו של מר מוזס על פני הבנק ובעלי מניותיו, פוגעים בבנק ובעלי מניותיו, פוגעים באינטרס הציבורי הרחב ואינם הולמים את העקרונות המצופים מהבנק מכוח היותו גוף בעל אופי ציבורי, אשר נדרשות ממנו נורמות התואמות את כללי המנהל התקין.

20. נזכיר בהקשר זה, כי ועדת החקירה הפרלמנטרית להתנהלות המערכת הפיננסית בהסדרי אשראי ללוויים עסקיים גדולים, בראשות ח"כ לשעבר איתן כבל, הציגה ממצאים לא פשוטים בנוגע להתנהלות הבנקים מול לוויים גדולים בכל הנוגע למתן אשראי, תוך ציון שימוש שנעשה לעיתים בכלי התקשורת בכדי להרחיב את ההשפעה על המשק כולו ועל המערכת הפיננסית בכלל כך.²² אנו תקווה כי הלקחים שנלמדו ממקרי עבר יהיו "תמרור אזהרה" עבור הבנק בכל הנוגע לעסקה זו.

21. תפקידכם כדירקטורים לפקח על התנהלות הבנק בהתאם לחוק, להוראות הרגולציה, ולנהלי הבנק לטובת הבנק, בעלי מניותיו והציבור בכללותו. תפקיד זה מחייב אתכם לפעול בענייננו בכדי לעצור לאלתר, בזמן אמת, את המכירה לתאגיד "ידיעות אחרונות", ולהורות על נקיטת הליך למכירת המניות שיהיה ציבורי, שקוף ופתוח לכל המעוניין, שבו תתבצע גם התמחרות בין מציעים. כמו כן, אנו מפצירים בכם למנוע מתן הלוואה ל"ידיעות אחרונות", ככל שהעסקה תושלם. הדבר הכרחי ולו על מנת לפזר את עננת החששות המשמעותיים העולים מהליך מכירה תמוה זה, הבאים לידי ביטוי במכתב זה.

ברק גונן
יו"ר במשותף
צדק פיננסי

עו"ד לינור דויטש
מנכ"לית
לובי 99

עו"ד זהר אלטמן-רפאל
לוביסטית ציבורית
לובי 99

²¹ דו"ח ועדת הביקורת.
²² דו"ח ועדת החקירה, בעמ' 171-172.

נספח ב/6

תשובתו של עוה"ד אגמון בשם בנק
הפועלים מיום 16.12.20.

בכבוד רב ובברכה,

צבי אגמון, עו"ד

העתק: דירקטוריון בנק הפועלים

נספח ב/7

מכתבה של המבקשת אל המפקח
על הבנקים מיום 02.12.2020.

03 דצמבר 2020

י"ז כסלו תשפ"א

לכבוד

מר יאיר אבידן

המפקח על הבנקים

בנק ישראל

שלום רב,

הנדון: עסקת מכירת מניות 'ידיעות אחרונות'

בשם הארגונים לובי 99 (חל"צ) וצדק פיננסי (ע"ר) ובהמשך למכתבנו אליך מיום 29.06.20 אנו מבקשים להתריע בפניך, כי המתווה המתגבש לעסקת מכירת מניות 'ידיעות אחרונות', לא רק שאינו גודע את הקשר הבעייתי בין הבנק והעיתון אלא אף מחזק אותו. המתווה שגובש בין הבנק והעיתון עומד בסתירה מהותית למאמצי הפיקוח על הבנקים לסיים את הקשר הבעייתי וארוך השנים ביניהם.

עיסקה לרכש עצמי של המניות או למכירתן למר מוזס תוביל לביצור ולהעמקת שליטתו של בעל השליטה ב'ידיעות אחרונות', מר ארנון (נוני) מוזס, שהינו, ככל הידוע לנו, בעל חוב לבנק הפועלים. דבר זה יוביל הלכה למעשה להעמקת שליטתו של הבנק, דרך החייב מר מוזס, בקבוצת 'ידיעות אחרונות' (עיתון יומי ואתר אינטרנט מובילים).

אלמלא היה בנק הפועלים מעוניין לשמר את שליטתו בעיתון, היה מוכר את מניות ידיעות בשוק החופשי ולא באופן התמוה והמחשיד בו מבוצעת העסקה הנוכחית. עובדה זו מחייבת התערבות של המפקח על הבנקים.

מפרוטוקול דיון של ועדת הביקורת בבנק הפועלים שהגיע אלינו, עולה כי המפקח על הבנקים הורה לבנק הפועלים לקיים ביקורת בגין כשלים מהותיים במתן אשראי למר מוזס בעבר. הכשלים שנתגלו על ידי הפיקוח על הבנקים מצדיקים ומחייבים את התערבות הפיקוח גם בעסקה הנוכחית, ששיקולים תמוהים עומדים מאחוריה. ניתן להניח שהשיקולים של הבנק במתן האשראי הבעייתי למוזס והשיקולים בעסקת המכירה הבעייתית אשר מבצרת את שליטתו של מוזס- הינם אותם שיקולים.

על כן אנו מתכבדים לפנות אליך בבקשה שלא תאפשר לבנק הפועלים לפתוח פרק נוסף ביחסים הבעייתיים עם מר מוזס. תחת זאת, בידך לפעול לניתוק אמיתי של הקשר ביניהם לאלתר. נבקש כי תפעל למנוע את מכירת מניות 'ידיעות אחרונות' המוחזקות על ידי בנק הפועלים לתאגיד 'ידיעות אחרונות', וכי תפעל להוצאת המניות להליך מכירה פומבי. כמו כן, אם אכן בנק הפועלים מתעדת לתת הלוואה לתאגיד 'ידיעות אחרונות' לשם מימוש העסקה, הרי שישנה חומרה מיוחדת בעסקה ויש למנוע אף אותה הלוואה.

יצוין כי מדובר בנקודת הכרעה קריטית להתערבות שכן אחרי ביצוע העסקה, לא ניתן יהיה להשיב את הגלגל אחורה.

והכל כמפורט להלן:

רקע

1. ביום 29.06.2020 פנינו אליך בבקשה כי תפעל להפסקת מערכת היחסים המתמשכת והבעייתית שבין בנק הפועלים למר ארנון (נונג) מוזס, בעל השליטה ביקבוצת ידיעות אחרונות.
2. מאז פנייתנו אליך החלו לחול שינויים במערכת היחסים בין הבנק ומר מוזס. בעניין זה ניתן למנות את הפסקת כהונתו של מר אבי פילוסוף כדירקטור מטעם בנק הפועלים בידיעות אחרונות, וכן את כוונת בנק הפועלים למכור את מניות ידיעות אחרונות המוחזקות בידיו. אנו משערים שידך היתה בדבר בצעדים חיוביים אלה, ומבקשים לציין לטובה את המעורבות שלך.
3. ואולם, לצערנו, אנו נאלצים להתריע בפניך כי מהעסקה המתגבשת למכירת המניות לתאגיד ידיעות אחרונות עולה כי מערכת היחסים המתמשכת והבעייתית שבין בנק הפועלים לידיעות אחרונות ובעל השליטה מר מוזס, לא תיגדע אלא אך תעמיק.
4. מערכת יחסים ארוכת שנים זו כוללת התנהלות של הבנק באופן הפוגע בו ובעלי מניותיו, לטובת מר מוזס וידיעות אחרונות, ולשם כך נציין מספר דוגמאות, ונדגיש שישנן נוספות:
  - א. הבנק נתן לחברת י.ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס, הלוואה העומדת בניגוד לנהלי הבנק.¹ ככל הידוע לנו הלוואה זו טרם נפרעה במלואה על ידי מר מוזס, ואף הובילה להתערבות בנק ישראל שכתב דו"ח ביקורת מיוחד על הנושא וחורה לבנק לקיים ביקורת על ההלוואה.²
  - ב. הדירקטור מטעם הבנק בידיעות, מר פילוסוף, תמך במימון הגנתו המשפטית של מר מוזס בהליכים הפליליים כנגדו מכספי התאגיד, באופן המנוגד לכאורה לאינטרס שלו כבעל מניות.³
  - ג. הדירקטור מטעם הבנק בידיעות, מר פילוסוף, תמך בהמשך שליטתו של מר מוזס ביקבוצת ידיעות גם לאחר שהוגש כנגדו כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת ביקבוצת ידיעות.⁴
5. אם כן, המדובר במערכת יחסים הכוללת היסטוריה של מתן הטבות מפליגות מצד הבנק למר מוזס, ועולה החשש כי מתן הטבות אלו ואחרות, עניינן ביצירת יחסים הדדיים בין הבנק לבין ידיעות אחרונות, על רקע היות ידיעות אחרונות תאגיד בתחום התקשורת שהינו בעל תפוצה רחבה ובעל השפעה ניכרת על סדר היום הציבורי ויכולת ההשפעה שלו על אופן סיקור בנק הפועלים.

¹ ראו בהקשר זה סי' 8 לפרוטוקול דיון בוועדת הביקורת של בנק הפועלים מיום 04.03.20.
² על פי פרוטוקול הדיון בוועדת הביקורת המוזכר בה"ש 1, בנק ישראל הורה לוועדת הביקורת של בנק הפועלים לקיים ביקורת בנוגע למתן הלוואה לחברת י.ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס.
³ ראו סעיפים 171-172 בת"א 27795-06-20 דויד ליבר נ' ארנון מוזס מהם עולה כי מר פילוסוף שכיהן כדירקטור מטעם הבנק בידיעות הצביע בעד שינוי כתב השיפוי כך שישפח את מר מוזס על הגנתו המשפטית לאורך ההליך הפלילי המתנהל נגדו, אף אם יואשם במסגרתו (להלן: "תביעת ליבר").
⁴ ראו פסי' 182 לתביעת ליבר.

6. כך, גם בכל הנוגע לעסקה למכירת המניות המתגבשת. מעדויות הנמצאות בידינו עולה כי מתווה העסקה נרקם באופן המשרת מטרה אחת: לשמר ולהעמיק את מערכת היחסים הבעייתית שבין הבנק לעיתון 'ידיעות אחרונות', ארנון (נוני) מוזס, גם לאחר מכירת מניות 'ידיעות אחרונות' המוחזקות ע"י בנק הפועלים.

עסקת המכירה ל'ידיעות אחרונות' תבצר את מעמדו של מוזס בתאגיד

7. בימים אלו מתנהל הליך משפטי בין בעלי מניות מיעוט בתאגיד 'ידיעות אחרונות' לבין התאגיד ובעלי מניות נוספים ובכללם כונסי הנכסים על המניות המשועבדות לטובת בנק הפועלים⁵. מכתב הטענות בהמרצת הפתיחה עולות הטענות הבאות:
- א. בתקופה האחרונה מתגבשת עסקה לפיה חברת 'ידיעות אחרונות' תרכוש, בדרך של רכישה עצמית, את מניותיה המוחזקות ע"י בנק הפועלים ובנק דיסקונט במסגרת הליך כינוס הנכסים של פושט הרגל אליעזר פישמן. מניות אלו מהוות מעל ל- 40% מהון המניות המונפק של החברה. מימון הרכישה ייעשה באמצעות נטילת הלוואה בהיקף של מאות מיליוני שקלים, תוך שיעבוד נכסיה ומשאבים של 'ידיעות אחרונות'.
- ב. לעסקת הרכישה המתגבשת, קדמה אסיפת בעלי מניות, בה החליטו בעלי המניות, ובכללם נציג בנק הפועלים, לבצע שני שינויים עיקריים בתקנון חברת 'ידיעות אחרונות':
- ביטול ההוראה התקנונית האוסרת על החברה לרכוש את מניותיה.
  - ביטול זכות הסירוב הראשונה⁶ העומדת לטובת בעלי מניות החברה, וזאת רק במתווה העסקה הספציפי, מה שימנע את האפשרות של רכישת המניות על ידי בעלי מניות המיעוט.
- ג. הדאגה להבטחת שליטתו של מר מוזס בידיעות אחרונות, בעסקת מכירת המניות של בנק הפועלים, מתבצעת על רקע הודעה רשמית של בעל מניות מיעוט ב'ידיעות אחרונות', כי בכוונתו לממש את זכות הסירוב ולרכוש את מניות בנק הפועלים.
8. מהאמור עולה כי הבנק באופן אקטיבי סיכל, לכאורה, כל אפשרות של מכירת המניות לגורם שאיננו 'ידיעות אחרונות'. בדרך זו, של מכירת המניות ל'ידיעות אחרונות', הבנק מסייע למר מוזס לבצר את מעמדו בידיעות אחרונות.

ביצור מעמדו של מוזס ב'ידיעות אחרונות' יוביל להעמקת הקשר בין 'ידיעות אחרונות' לבין הבנק

9. על פי פרסומים וממידע שהגיע לידינו, מר מוזס מצוי במצב של חדלות פירעון, כאשר ב- 2013 עמד היקף החוב שלו לבנק הפועלים על סך של כ- 57 מ' דולר וכיום, ככל הנראה, על סכום נמוך יותר⁶.
10. המשמעות של ביצוע עסקה המבצרת את שליטתו של מר מוזס, המצוי לכאורה בקשיים כלכליים, ב'ידיעות אחרונות', כאשר בנק הפועלים הינו אחד מנושיו של מר מוזס – היא

⁵ הי"פ 28531-11-20 דויד ליבר נ' ארנון מוזס (להלן: "המרצת הפתיחה")
⁶ בהקשר זה ניתן לציין את דו"ח ועדת הביקורת של בנק הפועלים, ראו לעיל הי"פ 1; כן ראו כתבתו של נתי טוקר "החוב הענק של נוני מוזס לפועלים: מי מהטייקונים נחלץ לסייע לו?" מיום 10.06.20 באתר "TheMarker".

המשך ביסוס מערכת היחסים הבעייתית שבין הבנק לבין 'ידיעות אחרונות', דרך "שליטתו" של הבנק במוזס, והיכולת להביא אותו, כך נראה, למצב של חדלות פירעון.

11. לא ניתן שלא לציין בהקשר זה כי נגד מר מוזס הוגש כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת שבשליטתו, ועולה חשש כי מדובר למעשה ב"שיטה" שתגרום למוזס, שהבנק הוא נושה שלו, לספק סיקור חיובי לבנק ולבעלי משרה בו על מנת לעצור את הבנק מלממש את החוב.

מתן הלוואה מטעם בנק הפועלים ל'ידיעות אחרונות' לביצוע העסקה תוביל להעמקת הקשר בין

'ידיעות אחרונות' לבין הבנק

12. בשולי הדברים, אך לא בשולי חשיבותם, עולה החשש כי בנק הפועלים עצמו צפוי להיות מקור האשראי העיקרי למימון הרכישה העצמית של מניות 'ידיעות אחרונות'. למותר לציין שעסקה מסוג זה לא תוביל לניתוק המתבקש של מערכת היחסים הבעייתית בין בנק הפועלים ל'ידיעות אחרונות', אלא להיפך, תוביל להעמקתה.

13. החלפת מעמדו של בנק הפועלים מבעל מניות מיעוט בתאגיד 'ידיעות אחרונות' לנושה העיקרי בו, תגביר את התלות של העיתון בבנק ומנגד את כוחו של הבנק - כוח שעלול להיעשות בו שימוש בלתי הולם, להשפיע התכנים ועל אופן הסיקור של הבנק בכלי התקשורת שתחת החברה.

14. זאת, על אחת כמה וכמה לאור החשש כי העמדת החוב לפירעון מידי, עלול להביא את 'ידיעות' למצב של חדלות פירעון, כפי שעולה מדברי בעלי מניות המיעוט בעיתון:

"כל הנוכחים שמכירים היטב את מצבה הכספי והתנודתי של החברה, יודעים שהלוואה מטורפת של מאות מיליונים ושעבוד נכסי החברה לטובת העסקה האמורה, תהווה גזר דין מוות לחברה, שלא תוכל לפרוע את ההלוואה שתקח" (ההדגשה במקור).

סמכותו של המפקח על הבנקים לפעול למניעת העסקה וההלוואה

15. כפי שצוין לעיל, המפקח, כך נראה, פועל בעניין מערכת היחסים הבעייתית שבין בנק הפועלים לבין 'ידיעות אחרונות' ועל כך יש לברך.

16. סעיף 5(א) לחוק הבנקאות קובע כי "הנגיד רשאי למנות מפקח על הבנקים (להלן - המפקח), ומשנתמנה יהיה עובד בנק ישראל ובידיו יהיו הפיקוח הכללי והבקורת על כל תאגיד בנקאי...". בפסיקה נאמר כך:⁸

"בסופו של דבר בשירות ציבורי בהיקף נרחב עסקינן, ואת המפקח על הבנקים יש לראות, לעניין זה, כזרוע של הציבור, האמונה על האינטרס הציבורי ביציבותם של הבנקים מזה - ועל אי פגיעה בציבור על ידי ניצול לרעה של כוח הבנקים מזה".

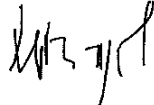
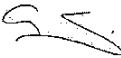

⁷ מתוך מכתב שנשלח ביום 08.10.20 מטעם עו"ד פירט המייצג את בית האב ודקובסקי, בעל מניות ב'ידיעות אחרונות', לעו"ד החברה ביחס לפרוטוקול האספה הכללית שהתקיימה ביום 27.08.20.

⁸ ע"א 3955/04 עו"ד אריה רייזל נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (פורסם בנבו, 04.07.2005) בפסי' ה' לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין.

17. עוד עולה מאתר "המפקח על הבנקים" כי זה פועל על מנת לבצע ביקורות והערכה של התנהלות הבנקים, לרבות זיהוי הסיכונים השונים הגלומים בפעילותם, בחינת עמידתם בדינים והוראות ומערכי הניהול והבקרה בהם.⁹
18. לאור זאת, אנו פונים אליך בבקשה לפעול למניעת עסקת המכירה במתווה הנוכחי ולדרוש מבנק הפועלים לנהל הליך פומבי למכירת אחזקותיו בחברת 'ידיעות אחרונות'.
19. כמו כן אנו פונים אליך בבקשה לפעול למניעת מתן הלוואה מבנק הפועלים לידיעות אחרונות' לשם ביצוע העסקה.
20. נדגיש כי מדובר בנקודת זמן קריטית על ציר העסקה, שכן לאחר שעסקת המכירה תצא לפועל, לא ניתן יהיה להשיב את הגלגל לאחור, ומשכך נדרשת התערבות מהירה.
21. נשמח לסייע בכל מה שנדרש ולענות על כל שאלה.

בברכה,

לינור דויטש, עו"ד	ברק גונן	משה קאשי
מנכ"לית לובי 99	יו"ר משותף, צדק פיננסי	אחראי תחום פיננסים לובי 99
		

⁹ הפיקוח על הבנקים מבצע פעולות ביקורת, סקירה והערכת סיכונים בבנקים, במטרה להעריך את היציבות של הבנקים השונים, לזהות את הסיכונים השונים הגלומים בפעילותם, ולבחון את עמידתם בדינים והוראות, ואת תפקוד מערכי הניהול, הבקרה והממשל התאגידי בהם. על יסוד ממצאי בדיקותיו פועל הפיקוח על הבנקים לתיקון ליקויים וחולשות, ובמקרים חמורים אף מטיל סנקציות על הבנק ועל מנהליו. מתוך אתר המפקח על הבנקים, "ביקורת והערכה"

נספח ב/8

תשובת המפקח על הבנקים מיום

20.12.20

הפיקוח על הבנקים, לשכת המפקח

כ"ח כסלו תשפ"א | 20.12.2020

4:73.13653

20LM3444

לידי: לינור דויטש, עו"ד, מנכ"לית לובי 99	לכבוד
ברק גונן, יו"ר משותף, צדק פיננסי	ארגון לובי 99
משה קאשי, אחראי תחום פיננסיים, לובי 99	צדק פיננסי

שלום רב,

הנדון: עסקת מכירת מניות "ידיעות אחרונות"

מכתבכם מיום 3.12.20

המפקח ביקש שאשיב על פנייתכם שבסימוכין, כלהלן.

1. אני מודה לכם על פנייתכם.
2. הפיקוח על הבנקים פועל ומעודכן באופן שוטף בנושא.
3. החלטות הפיקוח על הבנקים מתקבלות בצורה עניינית ומקצועית המביאה בחשבון את כל השיקולים (הכלכליים והציבוריים) על בסיס מידע מלא ממקור ראשון.
4. כפי שהנכם יודעים, לא אוכל להרחיב מעבר לכך בשל חובת הסודיות הבנקאית.

בכבוד רב,

אור סופר

סגן המפקח על הבנקים

העתק: יאיר אבידן - המפקח על הבנקים